

JERNBANEHISTORISK TIDSSKRIFT OM
DANSKE JERNBANER I VIRKELIGHED OG MODEL

LOKO MOTIVET

97

SEPTEMBER 2009

24. ÅRGANG

- DSB fiskevogne litra ZF i model
- DSBs åbne vogne i (industri)-model, epoke IIIb
- Et dansk anlægssdiorama i England
- Masser af nyheder

10 år med hobbytrade...

DSB CL/CLS vogne

Nu er de første prøvestøbninger af DSB CL/CLS vogne kommet hjem. Vognene forventes udleveret i slutningen af året.

DSB Ucs kugletankvogn

Er i butikkerne nu.
4 forskellige varianter.
2 stk. Phønix og
2 stk. De Danske
Sukkerfabrikker

PRIS
PR. STK.
298,-

Nye numre på D-maskinen

Nu kommer D-maskinen med 2 nye numre, 811 og 825 til både DC og AC med og uden lyd. Begrænset oplag!

PRISER FRA
2198,-

DSB TH - Undervandsbåden

- Overdel i metal
  - Håndbøjler i 0,3 mm metal
  - 10 forskellige varianter
- Vognen laves i samarbejde med OKT Model Import

PRIS FRA
248,-

Nye DSB dobbeltdækkervogne

I et begrænset oplag sender vi et genoptryk af DSB dobbeltdækkervogne på banen. Er allerede i butikkerne!

hobby trade

Kæretmagervej 19B
DK-7000 Fredericia
Telefon 75 94 01 06

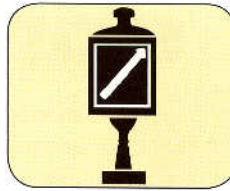
www.hobbytrade.dk
info@hobbytrade.dk
Fax 75 94 03 13

OUR WORLD IS YOUR WORLD

Der tages forbehold for trykfejl og prisændringer. Foto: hobbytrade

DSBs fiskevogne litra ZF i model
Noget om typerne litra IAR/IAL fra især HELJAN
Med skalategninger 1:87 af de aktuelle typer **6**

SPORSKIFTET

Læsernes kommentarer, rettelser, kritik m.v. af tidligere bragte tekster i LOKOMOTIVET **24**

OBBEKÆR ...et dansk diorama-anlæg i England
Et smukt eksempel på, at man på lille plads kan bygge et flot anlæg **10**

Vi har hørt og set
Forårets og sommerens nyheder inden for dansk modeljernbane **28**

DSBs åbne vogne udgivet som industri-modeller
Lidt om de universelle åbne vogne til epoke IIIb, der er velegnede til at variere en godstogstammes udseende. **16**

Tog & Tekno: DSB litra EA ellokomotiv	28
HELJAN: DSB litra IAL	29
Hobby Trade: DSB litra MT diesellokomotiv	30
Hobby Trade: DSB litra CU (plade)	32
DWA: GDS QC 112 lukket godsvogn	33
DF Modeltog: DSB litra Bg personvogne	34
Hobby Trade: DSB litra Hbikks	34
Epoke Modeller: Vandtårn og kirke	35
Hobby Trade: DSB litra S damplokomotiv	36
Felderbanen: DSB litra MX og rangertraktorer	37
Hobby Trade: DSB litra Ucs pulvrevogne	38
DWA: Godsvogne fra VLTJ	38
OKT model import: Danske armsignaler	39

Forsidefotos:

Foråret og sommeren bragte igen en masse danske nyheder på markedet. Disse rakte lige fra det moderne elektriske lokomotiv litra EA til epoke IV og V til de gamle pladebeklædte rystevogne litra CU til epoke IIIa. Læs nyhederne siderne 28-39.

LOKOMOTIVET er et uafhængigt tidsskrift udgivet af foreningsforlaget Tog På Tryk (TpT), stiftet i august 2007. Formålet med foreningen er at udbrede kendskabet til danske jernbaner i virkelighed og model ved hjælp af tidsskriftet LOKOMOTIVET, bøger m.v. Arbejdet i redaktionen er rent fritidsarbejde, og evt. overskud skal ifølge vedtægterne gå til fremme af jernbanehistorisk forskning og modeljernbaneinteresserne.

LOKOMOTIVET
co/Tog på Tryk
Torben Andersen
Odensevej 124, 2. tv.
4700 Næstved
Danske Bank reg. 9570
Giro-konto-nr. 10 251 605
S.W.I.F.T.: DABADKKK
IBAN-nr.: DK 123000010251605
CVR/SE-nr. 30 76 59 15

Hjemmeside: www.lokomotivet.dk
E-mail: lokomotivet@lokomotivet.dk

Redaktion:
Steffen Dresler SD (Ansvh.)
Torben Andersen TA (Red)

Medarbejdere:
Claus Jensen (Claus)
P.C. Johansen (PCJ)
Ole Møller Nielsen (OMN)
Niels Erik Jensen (NEJ)
Torben Bejerholm (TB)
Jens Bruun-Petersen (JB-P)
E. V. Pedersen (EVP)
Flemming Kjær (FK)

Sats og tryk:
Grafikom A/S, 4930 Maribo

Oplag:
1150 eksemplarer

Alle artikler og skemaer er copyright LOKOMOTIVET og forfatterne (signaturen). Eftertryk af artikler, annoncer og tegninger m.v. er forbudt uden forudgående aftale med LOKOMOTIVETs redaktion eller forretningsfører.

De i artiklen fremførte synspunkter og metoder er forfatterens egne, og deles ikke nødvendigvis af redaktionen. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og redigere i modtagne artikler og indlæg. Bladet udkommer 4 gange årligt: Primo marts, ultimo maj, ultimo september og primo december.

Abonnement incl. forsendelse og porto:
Danmark kr. 440,- incl. porto og forsendelse. Fås ved at indbetale beløbet på vor girokonto eller man kan skrive/maile efter girokort på lokomotivet@lokomotivet.dk

Udlandet – herunder Sverige og Norge - kr. 550,- incl. porto og forsendelse. Fås ved at indbetale beløbet på dansk check, der sendes til vor adresse TpT, co/Torben Andersen, Odensevej 124, 2. tv., 4700 Næstved, Danmark eller på vor girokonto, der er nævnt overfor.

Så gik sommeren...

... og vi håber at I alle har haft en god ferie med eller uden jernbaner? Selv har redaktøren været et smut i Harzen for at se på smalspor....men frygt ikke: Der bliver ikke noget om tyske jernbaner i LOKOMOTIVET, det eneste blad i verden udelukkende med dansk eller danskrelateret jernbane.

Vor bog om DSB damprangerlokomotiver er nu udkommet, og er blevet rigtig godt modtaget. Vi har endnu nogle få stykker på lager, så er man hurtig kan man sikre sig et eksemplar. Vi skal her tilføje, at vi af hensyn til omkostningerne (læs tryk og især porto) har måttet tage et spændende kapitel ud af bogen, nemlig om damplokomotiver overtaget i 1948 hhv. 1949 fra privatbanerne KSB og SFJ af DSB. Men vær ikke bekymret ...vi har besluttet os for at lave et tillæg om disse maskiner. Dette tillæg vil udkomme til maj, og derfor være med til at fejre, at vi har været på markedet i 25 år.

Endnu en gang driller postvæsenet os (og vor kollega Banen i Nakskov). Vi får ofte retursendte blade m.v. med påtegningen 'Ukendt på adressen', men når så læserne meget naturligt brokker sig over ikke

at have modtaget bladet, så viser det sig, at man faktisk bor på den angivne adresse, ja, så skal vi atter på posthuset for at sende og betale porto endnu en gang. Det er lidt trivielt, men blot vore læsere forstår, hvorfor man ikke altid får bladet, når det sendes ud... så nu kender man årsagen.

Dette nummer er som sædvanlig for septembernumrene på 40 sider, idet vi planlægger et hæfte på 56 sider til december, således at man får noget godt at læse i julen.

Julenummeret nr. 98 vil naturligvis indeholde tekster om det danske rullende materiel, fx en oversigt over, hvad der er udkommet af lukkede vogne til DSB epoke III. Ellers vil man finde tekster om anlægsopbygning, fx noget om det danske landskab med bl.a. broer, ballast, tips og tricks, remiser o.s.v. Naturligvis bringer vi også efterårets nyheder, der tegner til at blive spændende.

Til næste år fylder vi 25 år, og i den anledning udgiver vi i september 2009 også et indeks over LOKOMOTIVETS indhold fra nr. 1-100. Det fyldige indeks kender vi endnu ikke prisen på, men vi håber at læserne støtter op om det store

tålmodighedsarbejde, det er at udarbejde sådan et indeks? Det er Ole Møller Nielsen, Århus, der står for opdateringen af indekset.

Ud over dette, så planlægger vi en større 'fotobog' om de danske jernbaner på postkort i årene 1890-1930, der trykkes på flot papir med stift bind. Billederne ledsages naturligvis af en fyldig tekst. Men mere om dette, når vi nærmere os tiden.

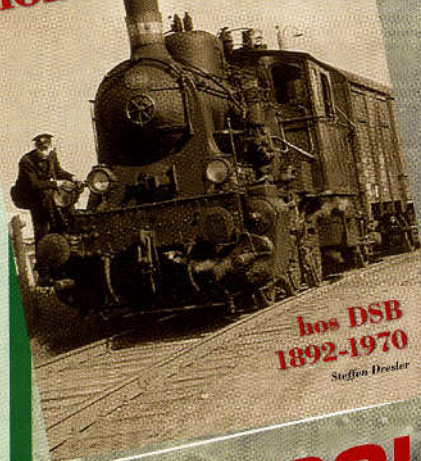
I nr. 99 – marts 2010 – håber vi at kunne bringe en tekst om stationsbyernes og landstationernes perronanlæg, fx med tegninger af lygter, master, stationsskilte, bænke, perronvogne, forbudsskilte, højtalere o.s.v.

... så året 2010 bliver også spændende set med jernbaneøjne. Og da der fra vore fabrikater følger meget nyt rullende materiel i samme år, ja, så ser dette ud til at blive rigtigt festligt at dyrke - efter vor mening - verdens bedste hobby, nemlig jernbaner og modeljernbane.

Vi ses til december, hvor vi som allerede nævnt sender et blad på 56 sider i handelen – hav nu et godt efterår allesammen.

Vi ses!

Damprangerlokomotiverne

hos DSB
1892-1970
Steffen Dresler

Bogen om
DSB's damprangerlokomotiver
er

UDSOLGT FRA FORLAGET

Med venlig hilsen
Red. af LOKOMOTIVET

S KYDEBRO

kr. 2.000,-

89021
Skydebro

kr. 600,-

89022
Forlængelses-sæt

Gadelygter

kr. 199,-
pr. sæt

19850220 Ældre udgave af gadelygter - 2 stk - sort

19850221 Ældre udgave af gadelygter - 2 stk - blå

19850222 Ældre udgave af gadelygter - 2 stk - grøn

19850240 Nyere udgave af gadelygter - 2 stk - pale grøn

*Der tages forbehold for trykfejl og prisændringer.
Priserne er vejledende udsalgspriser.*

WWW.HELJAN.DK

To ZF-vogne
fra HELJAN.

FISKEVOGNE i MODEL

Lidt om fiskevogne litra ZF af typen IAR/IAL

■ Af Torben Andersen

HELJAN har allerede sendt sine første modeller af DSBs fiskevogne litra ZF på markedet. Den første i rækken blev fra dambrugsfirmaet P. Holm Nyland, Vejle. Men flere vogne af litra ZF baseret på HELJANs grundmodel af litra IAL/IAR vil følge, så derfor ser vi lidt på forbillederne til denne lidt specielle vogntype, der i mange år rullede på DSBs spor og i det sydlige Europa.

Forbilledet for HELJANs første ZF-model, den fra P. Holm Nyland, d.v.s. litra ZF 500 045 blev udlejet til dambruget i 1954. Den var året forinden leveret til DSB som IAL 19 545, men blev derefter udlejet til P. Holm Nyland, der benyttede vognen til 1963.

Vogntypen var en hvidmalet standardvogn som Scandia leverede mange af til DSB sammen med søstervognene litra IAR, IAK og HD, hvilket skete i et større antal fra 1940.

Dambrugerne

Dambrug for opdræt af foreller, ør-

reder m.v. er et gammelt erhverv, og en typisk jysk forretningsform. Primært i den sydlige del af Jylland anlagdes for mange år siden dambrug, hvor fiskeynglen blev sat ud og opdrættedes, hvorefter den voksne fisk sendtes ud på markedet ved hjælp af jernbanerne.

I 1925 var der alene 300 dambrug i hele Danmark. Nogle af disse var Sydjysk Damkultur, der lå i Vejen, Brødrene Nissen Jøker, Vejle, P. Holm Nyland, Vejle, N. Jøker, Es-

bjerg, Dansk Andels Ørredeskport, Kolding m.fl.

Disse selskaber benyttede gennem årene flere forskellige typer vogne, en del blev indkøbt brugt i Tyskland, men flere blev leveret direkte fra vognfabrikken Scandia i Randers.

En gruppe vogne af litra IAL/IAR blev lejet hos DSB, og derefter let ombygget til brug for fisketransporter. Det er denne vogngruppe, denne tekst handler om.

Model af Dansk
Andels Ørredeskport
DSB litra
ZF 500 072 blev
udgivet af Liliput/
Bachmann i 2000
på initiativ af OKT.
I dag er den en
sjældenhed...

ZF-vogne i IAL-modul

For at kunne levere friske fisk til udlandet, indrettedes IAL-vognene med bassiner - som regel fire bassiner i hver vogn - med tilhørende iltapparat.

På hver side af dørene blev indbygget smalle lemme dækket med klapper. Igennem disse smalle lemme kunne man skyde en lang metalsliske ind. Bassinerne inde i vognen kunne så fyldes med vand fra DSBs vandkraner, idet stammen med vogne rangerede stykvis forbi vandkranen på stationen. Sluttelig blev fiskene hældt i bassinerne via slisken.

Klapperne for lemmene var hængslede, således at man under læsning/losning kunne hægte dem fast til en krog indvendigt i loftet. Efter brug og under transport blev klappen lukket i.

Det var vogne, der skulle fragte tung last. Vand vejer jo et kilo pr. liter, og det var ikke usædvanligt at hvert af de fire bassiner i vogne kunne rumme 3000 liter vand, d.v.s. 12 000 kg - hertil kom iltflasker og vognens egenvægt.

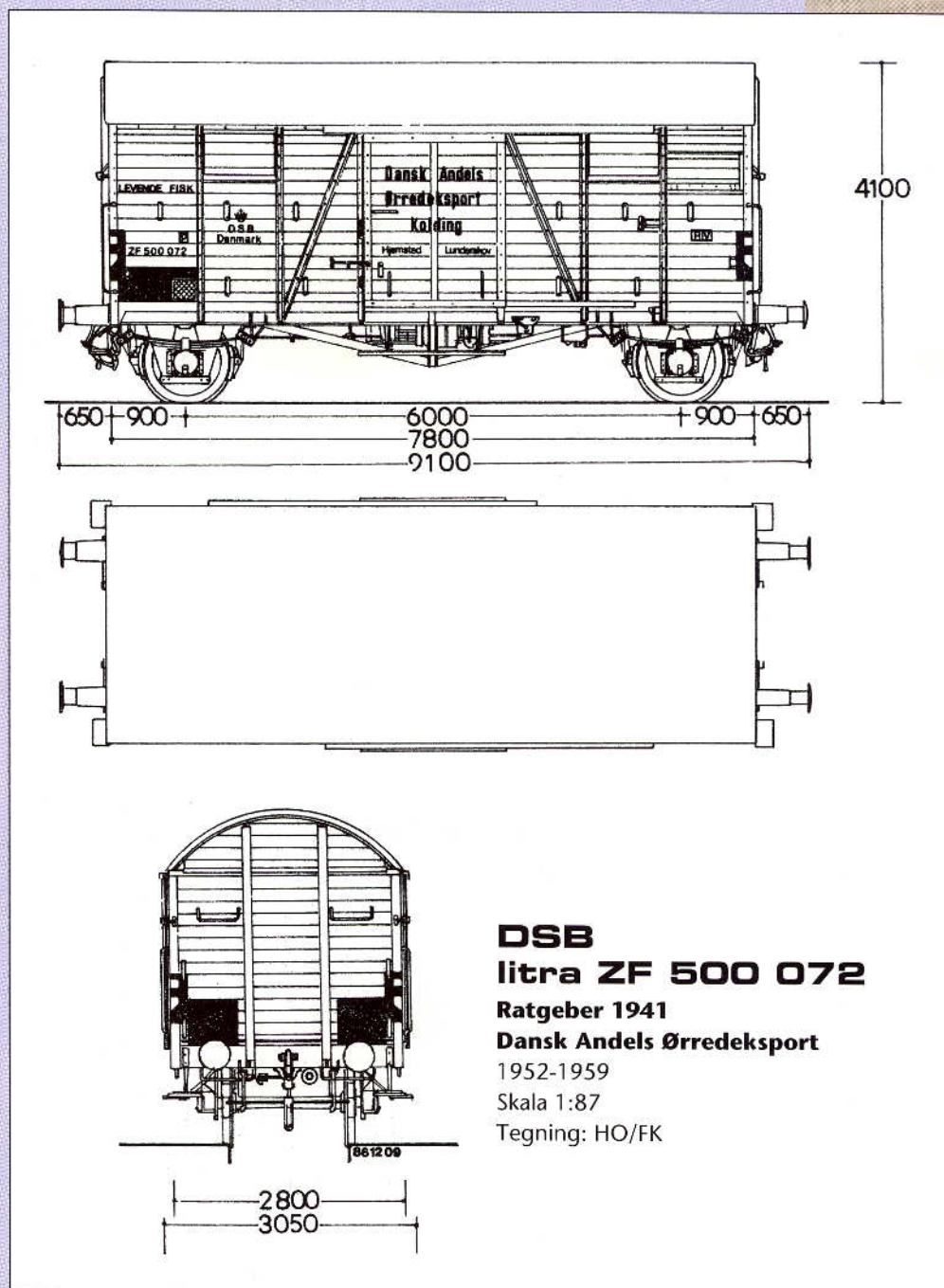
Bassinerne var af hensyn til reduktion af vægten fremstillet i træ, samlet med metalrammer, og tætnet med diverse tætningsmidler. Over bassinerne var monteret grovmasket net, der kunne åbnes/lukkes, bl.a. for at man kunne fortolde lasten.

Bassinerne havde bundprop (spuns), således at vandet kunne lukkes ud ved rengøring el.lign.

Alle vogne havde plads til en opsynsmand, der skulle tilse at iltninganlægget m.v. fungerede som det skulle. Derfor var vognene indrettet med en flytbar briks i den ene ende over bassinerne. For ikke at opsynsmanden skulle fryse, blev der i samme gavl installeret en lille kakkelovn, hvis skorstensrør ofte stak ud i gavlen eller op gennem vognens tag. I gavlen, hvor opsynsmanden opholdt sig, var ofte monteret et lille vindue, således at lidt dagslys kunne slippe ind, og han havde 'lidt udsigt'.

Af tegningerne fremgår det, hvordan bassiner og iltflasker var monteret i vognene.

Der benyttedes IAR/IAL-vogne både med og uden højtsiddende rangerskruebremse. Vognene blev påmalet litra ZF (Z = privat vogn,

DSB litra ZF 500 072

Ratgeber 1941

Dansk Andels Ørredesport

1952-1959

Skala 1:87

Tegning: HO/FK

F = muligvis for fisk), og langt de fleste fik endvidere dambrugers navn påmalet siderne.

Følgende dambrugere havde let ombyggede IAL/IAR-vogne og lign. i drift. Blandt disse havde Dansk An-

DSB litra
ZF 500 045 fra
P. Holm Nyland
fremstillet af
HELJAN.

dels Ørredeksport de fleste vogne af netop IAL/IAR-typen:

Dansk Andels Ørredeksport, Kolding

- ZF 500 071, IAL 19 210, Scandia 1941, i drift 1942, ophør 1960.
- ZF 500 073, IAL 19 421, Scandia 1941, i drift 1942, ophør 1962.
- ZF 500 079, IAL 19 540, Scandia 1950, i drift 1961, ophør 1962.
- ZF 500 141, IAR 21 264, Scandia 1947, i drift 1961, ophør 1962.
- ZF 500 072, bygget Ratgeber 1941, i drift 1942, ophør 1967.

Sidstnævnte vogn 072 var næsten identisk med DSBs IAL-vogne, men var dog kun 9100 mm over pufferne mod IAL-vognens 9260 mm. Den blev bygget som DR type München, og købt af DAØ i 1946

fra 'Kommissarius for Konfiskation af tysk og japansk Ejendom'.

Denne model er i øvrigt udgivet af Bachmann/Liliput, og er helt som forbilledet.

P. Holm Nyland, Vejle

ZF 500 045, IAL 19 545, Scandia 1950, i drift 1954, ophør 1963.

Scandia Ørredeksport, Kolding

ZF 500 161, IAL 19 542, Scandia 1950, i drift 1960, ophør 1964.

Nissen&Jøker

ZF 500 066, IAL 19 515, Scandia 1950, i drift 1953, ophør 1974.

ZF 500 067, IAL 19 536, Scandia 1950, i drift 1962, ophør 1967.

IG Dänische Forellen Produzenten, Ejstrupholm

ZF 500 101, IAL 19 181, Scandia 1940, i drift 1952, ophør 1957.

Dambrugernes Salgskontor, Vejle

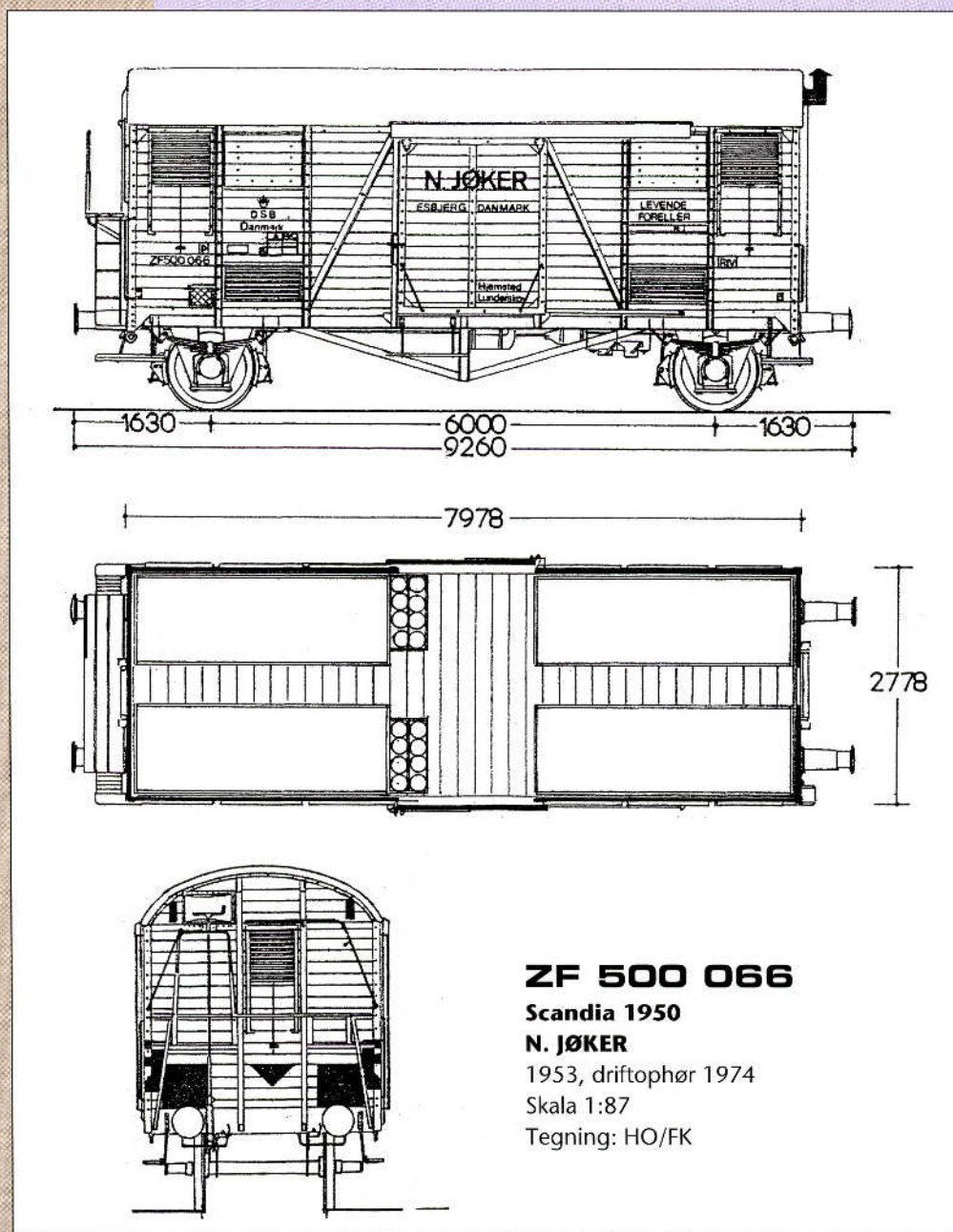
ZF 500 141, IAR 21 264, Scandia 1947, i drift 1959, ophør 1961, derefter til Dansk Andels Ørredeksport, hvor den fik samme nummer.

Vognen var efter Dambrugernes Salgskontor eget ønske påmalet "Trotella". Det vides ikke, hvad dette står for.

Modellerne

Egentlig er der ikke meget at sige om HELJANs modeller. De er meget detaljerede, smukke og med korrekte påtryk. Den eneste fejl er, at åbningerne for anbringelse af vandslisker ikke er markeret. Det kan man evt. selv afhjælpe med et par tynde plaststrips, hvis man mener, at de absolut bør markeres.

Det er ikke noget problem, at have ZF-vogne på anlægget. Man behøver ikke anlægge store dambassiner, men blot nøjes med et sidespor på den lokale station. Der skal dog være en vandkran til stede

ZF 500 066

Scandia 1950

N. JØKER

1953, driftophør 1974

Skala 1:87

Tegning: HO/FK

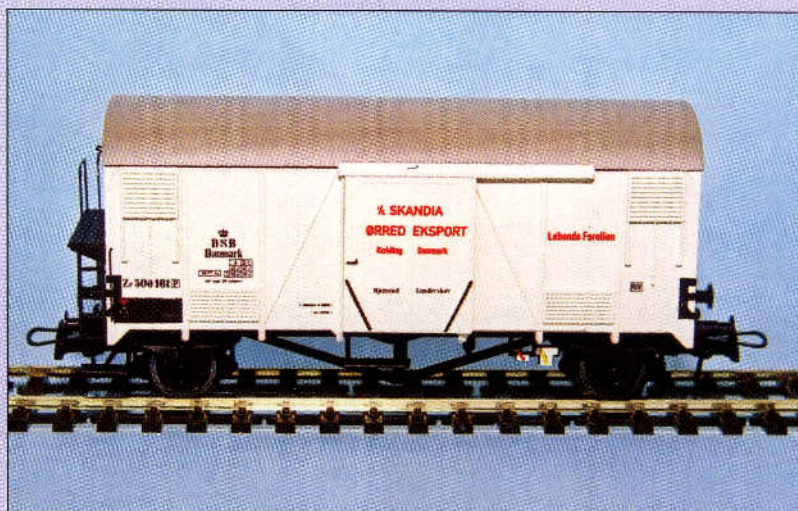

så bassinerne kan fyldes med vand. Fiskene blev som nævnt i teksten fragtet fra dambruget til stationen i vandcontainere læsset på lastbiler, og derfra læsset over i fiskevognene via sliskerne.

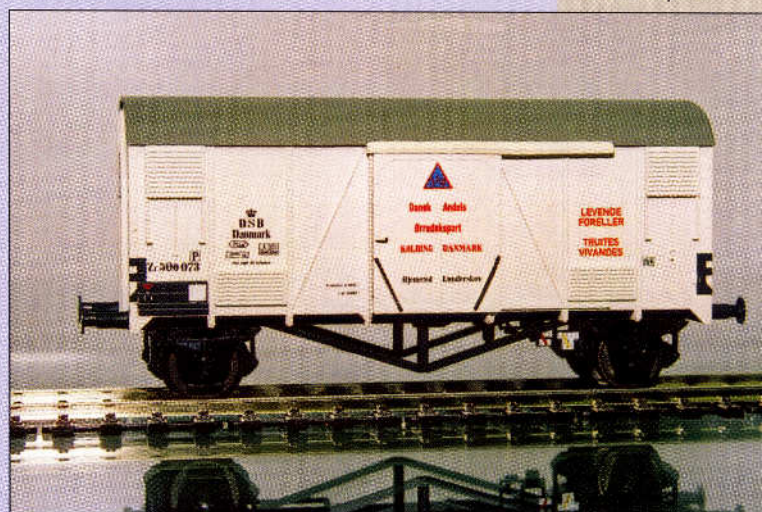
Selv om ZF-vognene er meget traditionelle i udseende, så liver de op i en togstamme med deres forskellige påskrifter. Så sæt uden problemer ZF-vogne i trafik på anlægget.

Læs også om andre ZF-vogne i Dansk Jernbane Historie 3.

Model af 1/5
Skandia Ørred
Eksport ZF 500 161
fra HELJAN.

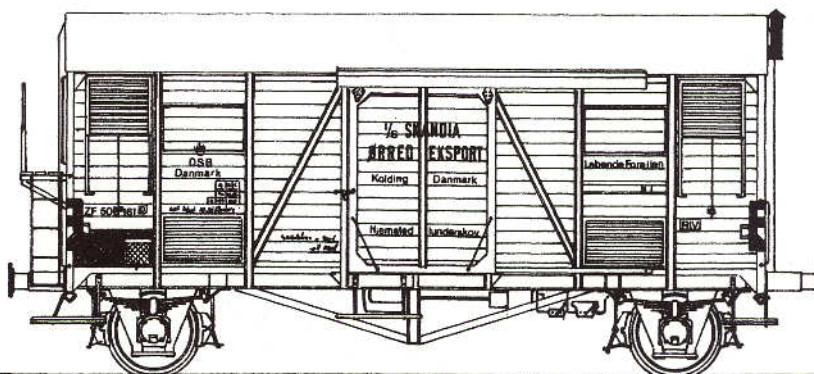
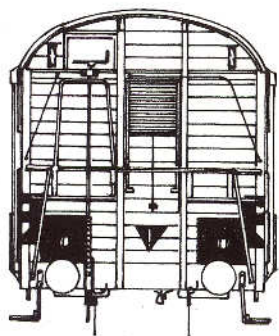
HELJANs udgave
af DSB litra
ZF 500 073 fra
Dansk Andels
Ørred Eksport.

ZF-vogne udgivet af HELJAN

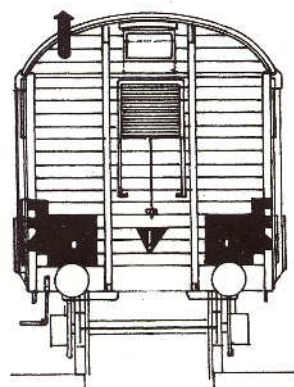
Kat.-nr.	ZF-nr.	Firma	Udgivet
4270	500 045	P. Holm Nyland	2007
4272	500 161	Scandia Ørredeksport	2008
4273	500 073	Dansk Andels Ørredeksport	2009
4265 a)	500 066	N. JØKER, Esbjerg	2009

a) Pas på! Emballagen angiver vognen som værende DAØE, 500 071, og det er forkert!

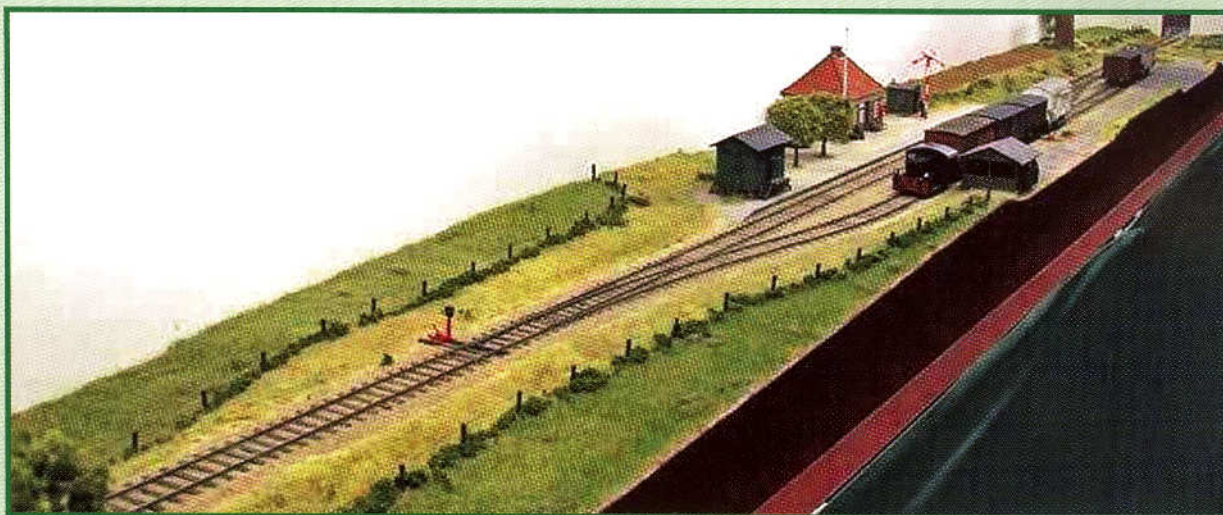
4060

6000
7960
9260

2760

DSB litra ZF 500 161
Scandia 1950
Skandia Ørred Eksport
1960-1964
Skala 1:87
Tegning: HO/FK

OBBEKÆR

- et dansk diorama-anlæg
i England (skala 1:87)

■ Af Geraint Hughes

Anlægget set fra den modsatte ende. I øjeblikket er sceneriet noget primitivt, og der skal efterhånden tilføjes mange detaljer. Fx skal der anbringes en linie af træer bag stationen, bag transformertårnet og lidt mere græs m.v. i og omkring 'godsbanegården'. Måske bliver der også plads til en læssekran (gantrykran). Jeg er også i gang med at planlægge telefonpæle, og diverse vegetation skal 'sås' langs sporene.

Anlægget med Obbekær set fra Ribe-enden. Ideen var meget simpel, nemlig at bygge en dansk lokalbanestation på en imaginær privatbane. Dette er en typisk engelsk måde at tilpasse et anlæg, så slutresultatet bliver så troværdigt som muligt. Så man vil her i denne tekst se mange forskellige emner bragt sammen på en enkelt imaginær station.

I LOKOMOTIVET nr. 91 side 32 gav vi forslag til nogle små diorama-anlæg, d.v.s. anlæg, der i praksis er små, men dog med nogle køremuligheder. En af vore læsere - Geraint Hughes i England - er i gang med at opbygge sådanne et anlæg, hvilket han beskriver her.

Tema

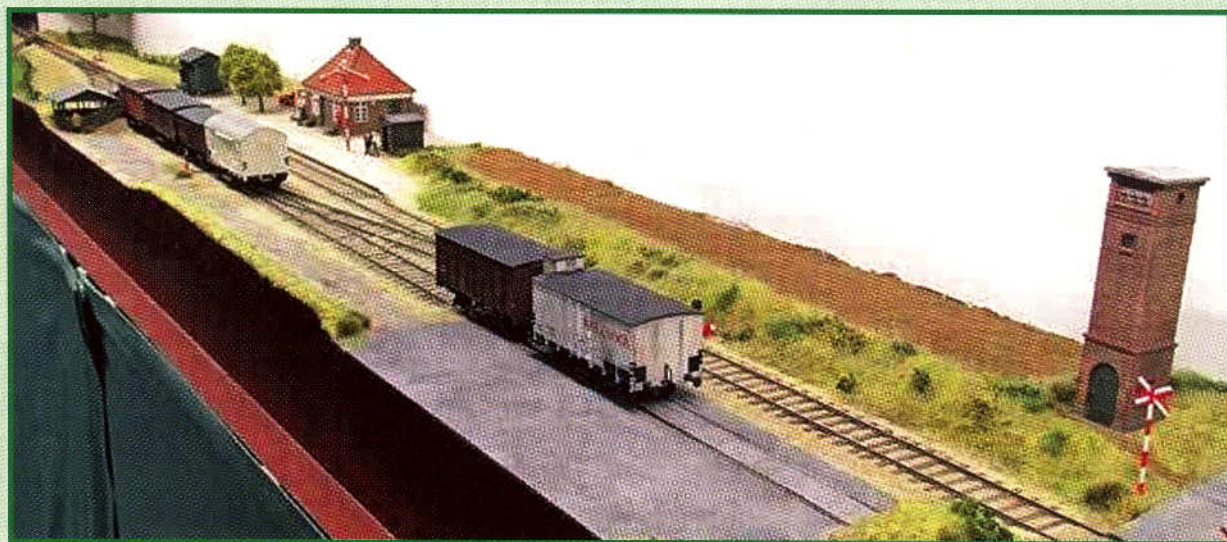
Dette lille anlæg har en dansk fiktiv privatbane i Jylland fra tiden i 1950'erne som tema. Det er især området omkring Ribe, der har min store interesse, og derfor vil man finde bygninger m.v. fra denne by

eller fra det sønderjyske område. Jeg har kaldt min lille jernbane for Ribe-Gram-Vojens Jernbane, forkortet RGVJ.

Den lille station, der indtil videre er den eneste på anlægget er navngivet Obbekær. I virkeligheden ligger stationen øst for Ribe, men bygningen har sit forbillede i Farup station. Tegningen af denne blev vist i LOKOMOTIVET nr. 81, side 16.

Base og styring

Anlægget er bygget med spor efter den engelske standard P87, der

kræver en lille hjulflange på det rulende materiel.

Selve anlægget er opbygget på en 250 cm lang og 30 cm bred spånplade (på engelsk MDF, medium density fibreboard). I begge ender findes en lang skjult banegård (fiddle yard), der hver er 90 cm lange.

Anlægget er placeret på et rammeværk på ben, der kan foldes sammen, således at anlægget uden besvær kan transporteres. Hele anlægget kan rejses og gøres køreklar på ca. 40 minutter, mens det kun tager ca. 30 minutter at nedtage det.

Anlægget fungerer på den gode gamle analoge måde med to-skinne-drift (DC). Jeg har endnu ikke haft mod til at digitalisere det, men det kan jo være, det kommer?

Spor

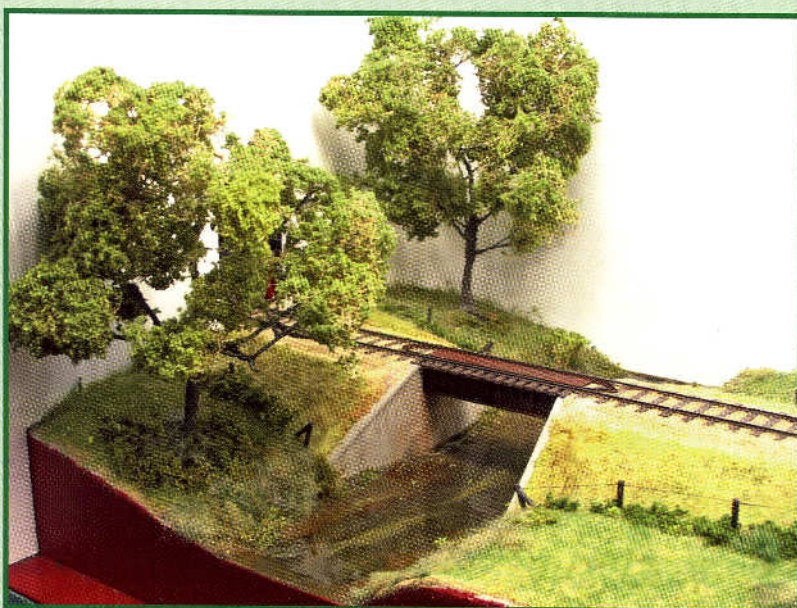
Sporene er lagt på et underlag af træsveller, mens selve skinnerne er

I øjeblikket kører jeg et miks af RGVJ og DSB, indtil jeg har tilstrækkelig med materiel. Her holder en DSB MO-vogn foran modellen af Obbekær stationsbygning. Tegningen kom fra nærværende tidsskrift LOKOMOTIVET. MO-vognen er fra HELJAN, der har fået nye hjul, der svarer til P87-standarden. Køretøjet er superdeltaljeret med ætsedele fra det nu lukkede Trinbrættet.

code 55-spor, altså med en meget lille skinnehøjde, hvilket svarer til den førnævnte engelske standard P87. Spor og samlingsplader er loddet til små skinnedøm på svellerne. Resultatet er godt, visuelt såvel som operativt.

Ballast er sand, der er knust i en morter, og lagt på i tør tilstand. Dernæst er hvid lim og opvaskemiddel opløst i vand, og dryppet på sporene med en pipette.

Øverst: Her er vi fortsat på stationen, hvor skinnebussen netop er ankommet fra Ribe. Stationsbænkene er fra Epoke-Modeller, mens figurerne af den gamle mand er fra Preiser.

Nederst: I vestenden af anlægget føres jernbanen over Ribe Å på en simpel stålbro, hvis forbillede bl.a. fandtes på VVGJ. Åen er fremstillet med klar acryllak på et underlag, der er detaljeret med planter o.lign. Græsset er fremstillet ved hjælp af gaze, der er dryppet i grøn farve, og derefter drysset med statisk græs i diverse kulører fra NOCH.

Herover: Her ses stationssignalet, det såkaldte 'hængeøre-signal'. Ved siden af er stationsmesteren i dyb konversation med en af de ansatte. Signalet er håndbygget i messing med dele fra FREJA modeltog. Signalet vil senere blive betjent med servostyring, der vil tillade det, at få den rette 'løft-og-sænkning', når det sættes på stop hhv. kør.

Til højre: I den østlige ende af stationen står et transformatorårn, der afventer forbindelse til de elektriske linier. Forbilledet er lokalt fra Sønder Hygum, researched og fotograferet af min gode ven Claus Riber.

Landskab

Det sønderjyske landskab er relativt fladt, og jeg har forsøgt at efterligne dette ved hjælp af bl.a. statisk græs. I den ene ende af anlægget løber en smal vej, hvor jernbanen krydser til godsarealet. Her står kun et par advarselsskilte, ingen lys eller klokker her. Vejen er fremstillet med patineret gråt vandslibepapir.

I den modsatte ende af linjen ligger Ribe Å. Over denne er anlagt en lille bro, der har forbillede i linien mellem Kolding og Grindsted. Det var i øvrigt min første forsøg med

at fremstille vand ved hjælp af resin. Endnu er forsøget ikke til ende, men ser ind til videre godt ud.

Stationen

Den lille station er - som allerede nævnt - Obbekær med forbillede i Farup trinbræt, der ligger mellem Ribe og Bramming. Her findes kun en enkelt perron, men i øvrigt findes indtil nu fire bygninger på den lille station: Stationsbygningen, pakhus, kvægfold og en lille hytte, der er tjenestebygning for personalet.

RGVJ har også fået levet en skinnebus. Karosseriet er fra Tikøb med ætsede detaljer fra Trinbrættet. Da billedet blev taget, manglede jeg stadig at montere nogle detaljer, bl.a. ruder. Chassiet er selvfremskillet i messing, og trækraften er en lille Faulhaber-motor, der driver det lille køretøj via en håndbygget gearboks.

RGVJs eneste damplokomotiv er inspireret af VLTJs nr. 3, og er bygget af min gode ven Ian Thompson. Det startede som Fleischmanns 'Sorte Anna', men har nu fået et helt nyt karosseri, cylindere, skorsten m.v.. Her ses lokomotivet på stationen.

Pakhuset, hvis forbillede stod i Bindeballe. Et par kasser øl er netop afleveret.

Godsvognen af type G 10 er selvbygget i plasticard med en undervogn i messing. Vognen er bygget efter tegninger i LOKOMOTIVET. Her venter den på ny last på læssesporet.

Stationsbygningen Obbekær er bygget i plasticard med mursten i microstrips. Taget er tegl fra Auhagen. Den røde postkasse og køreplanen, der lyser så skønt op på stationen, er fra EpokeModeller.

Den lille hytte har forbillede i et tilsvarende fra Hjerm ved Struer. Den er bygget ud fra fotos.

Signalet med to arme på stationen er bygget ved hjælp af ætsede metaldele fra FREJA.

I den ene af perronen står et pakhus, der er en kopi af et hus fra Bindeballe mellem Vejle og Grindsted.

Kvægfolden med fold og rampe er opbygget fra bunden ved hjælp

Et billede af Obbekær stationsbygning før jeg begyndte at detaljere omgivelserne. Mine bygninger er fremstillet i plasticard med 'individuelle' sten monteret. Taget er fra Auhagen løsdelsæt. Vinduerne er tegnet ved hjælp af computere på selvklæbende labels, mens glasset er skåret forsigtigt ud. Stationsnavnet, køreplan og postkasse er tilføjet for at give stemning af en lille lokalstation.

af plasticard. Forbilledet stod hos TKVJ, og jeg har bygget folden efter en tegning.

I den østlige ende af stationen står et transformatorårn, der er typisk for Sønderjylland. Forbilledet står ved landsbyen Sønder Hygum. Jeg fik hjælp til bygningen af min gode ven Claus Riber, der skaffede mål og fotos af bygningen. Tårnet er igen bygget i plasticard, og det tog mig ikke mindre end fire måneder at færdiggøre det. Især var detaljerne i i toppen meget tidskrævende og kringlede.

Det rullende materiel

Materiellet er lidt blandet med DSB og privatbane-materiel, noget er færdigkøbt, andet er konverteret, bl.a. er Sorte Anna fra Fleischmann konverteret til et lille damplokomotiv RGVJ no. 3, der minder meget om Lemvigbanens no. 3.

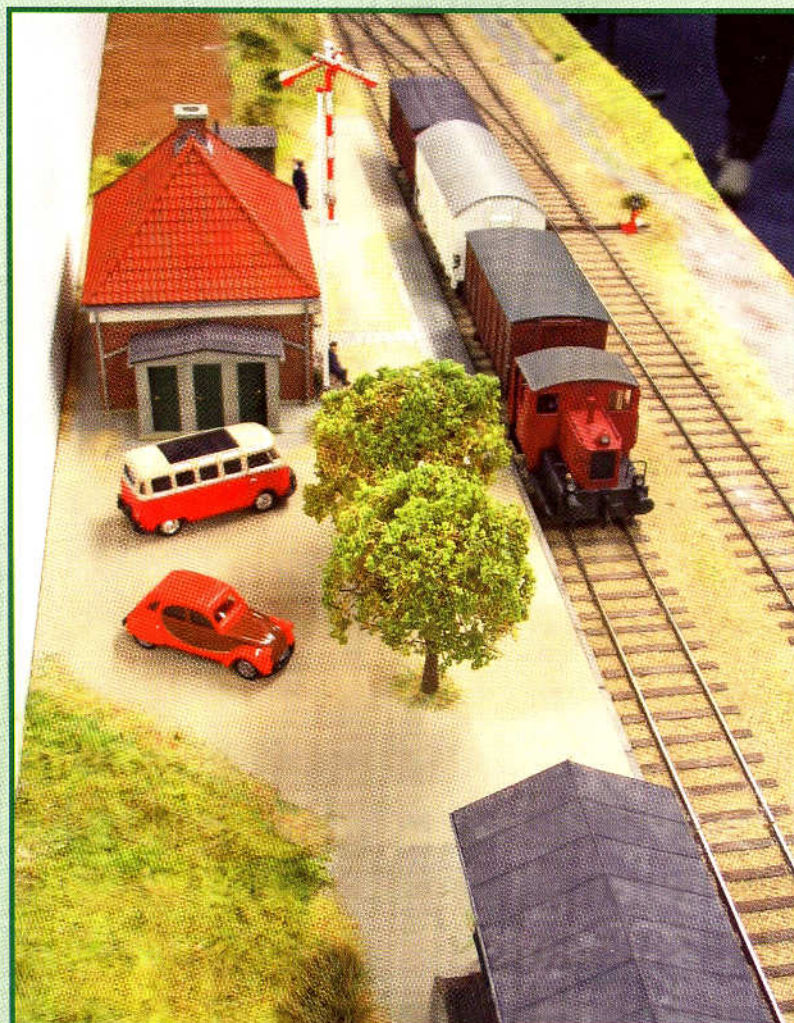
En MO- med tilhørende CPS er fra HELJAN, mens der også benyttes en lille rød rangertraktor, der er fra PIKO's program. Hjulene er ændret, så den passer til P87-profilet, og der er tilføjet detaljer som håndbøjler. Den er forsynet med nye koblinger,

og sluttelig ommalet i RGVJs røde farve. Den kører ganske godt, selv om trækket af motordrevet fungerer primitivt ved hjælp af et elastikbånd.

Jeg har også anskaffet en skinnibus fra EpokeModeller, men den har desværre lidt vanskeligt ved at køre, så den skal have en overhaling før den kan sættes i drift på det lille anlæg.

Vognmateriellet er især fra Hobby Trade, d.v.s. Q-vogne og nogle hvide kølevogne.

Jeg vil til sidst gerne takke medlemmerne af Ribe Historiske Jernbane Model Selskab v/Claus Riber for stor hjælp, råd og vejledning.

Et 'luftfoto' af stationen, hvor RGVJs rangertraktor ankommer med et lille godstog. Lokomotivet er fremstillet af PIKO, og var nemt at konvertere til P87-standard med nye hjul med det korrekte profil (lille flange). Jeg tilføjede nogle få detaljer, monterede håndbøjler m.v., og malede maskinen i en kirsebærfarve, jeg har vedtaget som husfarve for RGVJ.

GRØNT LYS

FOR DANSKE DAGSLYSSIGNALER

Glæd jer! De danske dagslyssignaler er på vej, og de bliver både flotte og funktionelle – men vi indrømmer, at de har været længe undervejs.

En gang imellem er der nogle faktorer, som man ikke selv er herre over. Vi havde i Togcenter Gentofte forventet at være klar med vore fine, danske dagslyssignaler allerede til jul i 2007, men den europæiske virksomhed, der stod for det mekaniske design, gik konkurs – og så kunne vi ikke få udleveret vore dengang færdige forme fra den kinesiske underleverandør.

Nu har vi grebet dybt i lommen og gjort arbejdet én gang til, denne gang via en anerkendt plastproducent – og faktisk også i et bedre design. Formene er klar, og elektronikken er også på plads, så nu er det kun et spørgsmål om start af serieproduktionen.

Så: De danske dagslyssignaler er snart på vej til de mange danske modelbaner via Togcenter Gentofte. Udformningen er fint detaljeret med mulighed for at tilpasse skiltning til forskellig brug på anlægget. En digital forsats giver mulighed for styring af togdriften, og lyset gløder ind og ud på den helt rigtige måde.

Glæd jer – vore signalserie bliver prikken over i'et på ethvert dansk modelbaneanlæg.

- kæmpe lager af alle de førende fabrikater
- daglig forsendelse af postordrebestillinger
- suveræn teknisk viden og hyggelig service

TOGCENTER GENTOFTE

Søborg Hovedgade 44 • 2860 Søborg • tlf.: 39 65 13 61 • fax: 39 65 13 65
mail: togcenter@togcenter.dk

Åbent: hverdage 12.30 – 18.00, lørdage: 10.00 – 14.00

PB 10 203 med
EUROP-mærkning
fra Hobby Trade.
En flot model med
mange mulighe-
der for diverse
transportopgaver
på anlægget.

NOGET OM

DSBs ÅBNE VOGNE

I MODEL

Epoke IIIb 1954-1965

■ Af Torben Andersen

Nogle meget almindelige typer godsvogne på danske spor gennem tiderne har været de åbne af enten høj- eller lavsidet type, d.v.s. af hovedlitra P og T (DSB). Heldigvis kan vi i dag få nogle af de mest almindelige åbne højsidede vogne fra DSB og privatbanerne i model, hvorimod der kun findes meget få af litra T.

Med åbne vogne menes her typerne litra PB, PT/PTR, PE/PER, P (senere litra E), T, TF m.fl. Litra PE/PER er allerede omtalt i LOKOMOTIVET nr. 82, side 3, og er derfor ikke medtaget her.

I et kommende nummer ser vi på de lukkede vogne fra DSB litra G, HD, IA, Q m.fl.

Da der også er udkommet mange godsvogne til privatbanerne, så bringer vi senere en tekst kun om disse modeller.

Brugen af de åbne vogne på modeljernbanen

De åbne vogne er de mest universelle på modeljernbanen. Ikke alene er de farvestrålende, når vi taler om privatbanernes vogne, men de kan også læsses med et utal af forskellige typer godslaster, hvorved et godstog kan oprangeres på mange interessante måder med de mest spæn-

dende godslaster. Således er de også velegnede til køreplanskørsel mellem byernes forskellige industrier, så det er blot at anlægge de industrier, der skal benytte vognene. Det gælder al slags vognladningsgodt fra træ, halm, tømmer, maskindele, skrot, kedler, spagnum o.s.v. (se LOKOMOTIVET nr. 78, side 3)

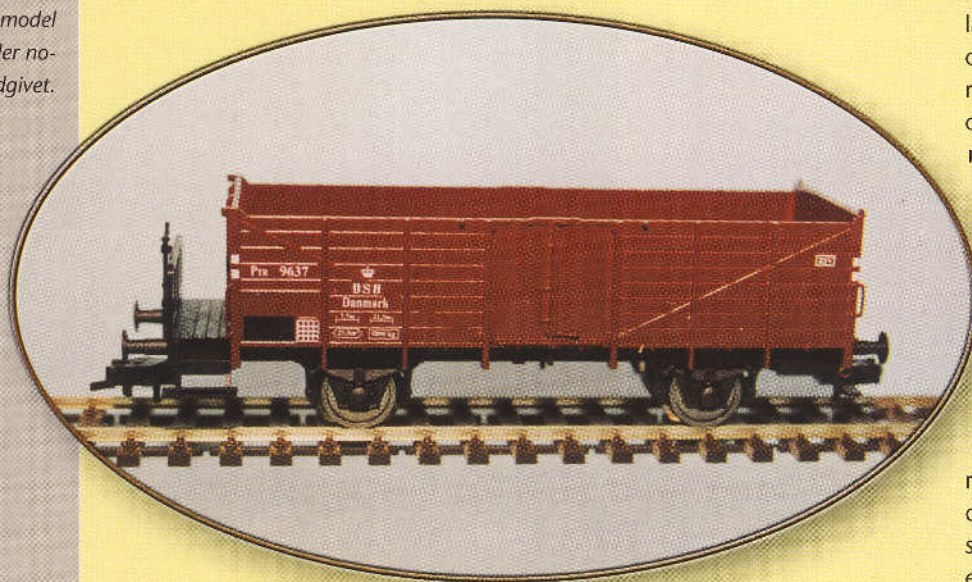
Lad os derfor se lidt på, hvad der er udgivet af danske åbne vogne i model skala 1:87.

Litra P/E

Forbilledet leveredes fra sidst i 1950'erne til og med 1966, i alt leveredes 700 vogne fra Scandia. De blev oprindelig anskaffet med det formål at transportere frugt til udlandet (æbler, pærer m.v.), til kul- og roetransporter, der begge var af ret omfattende karakter i 1950'erne og 60'erne, senere anvendtes vognene mest som tjenestevogne, og til transport af metalkrot og træflis (epoke IV og V).

KLEIN litra E

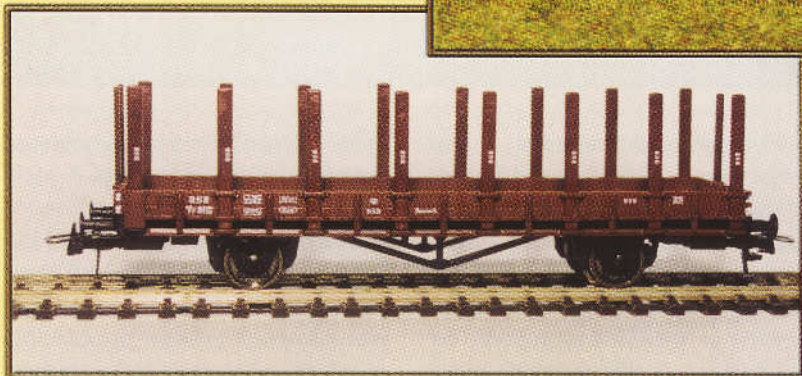
De første vogne af DSB litra P og E til epokerne III, IV og V blev fremstillet af det østrigske firma KLEIN. Der blev fremstillet en hel serie, både med og uden rangerplatform, dels som almindelige E-vogne og dels som tjenestevogne, sidstnævnte dog kun til epoke IV.

Model af DSB litra
PTR 9637 fra DWA.
Den eneste model
af en PTR, der no-
gensinde er udgivet.

Presenninger til vogne af DSB litra PT og PTR kan man få fra EpokeModeller. De er fremstillet i plast, og er gode til at variere udseendet af en vognstamme. Her er et grønt sæt monteret på PT 9470 og PTR 9637 for at efterligne transporter med kunstgødning. Ved at bruge sådanne tilbehør giver man sin togstamme et helt nyt og anderledes udseende, og gør togstammen interessant at se på. Men husk, man skal sørge for at transporten passer til anlæggets godstransport, og ikke bare køre med vognene i flæng.

Gelænderet på rangerskruebremsen og armeringen på undervognen er udført i flot tynd plast, der simpelthen gør modellerne til de bedste efterligninger af danske E-vogne.

Vognene er lakeret i en flot DSB-brun, der nøje svarer til forbillederne (RAL 8016). Påtrykkene er perfekte i skriftsnit, størrelse og placering, og er let læselige. Modellerne har endvidere påskrifter på vanger, og hvide bremsemærker på vognkassens hjørner. Det er superflotte modeller.

DWA litra E

DWA fremstillede på basis af ROCOs model i 2004 en E-vogn, der leveredes med kulindsats. Vognen, der har rangerskruebremse, blev kun fremstillet i begrænset antal, og er i dag desværre ikke til at opdrive.

Modellen er lakeret i den kendte DSB-brune farve med korrekte påskrifter, bl.a. nummer i EUROP-ramme. Men desværre mangler de tekniske oplysninger på vangerne.

- fortsættes næste side

Til venstre:
ROCOs model af DSBs litra TF er ikke 100% korrekt, men kan nok accepteres af mange.
Her er det TF 8113 - uden kævler!

KLEINs modeller er - bortset fra nogle smådetaljer - helt korrekte til en dansk udgave, og har mange fine detaljer som tynde håndbøjler, rangerskruebremse, bræddeplatform o.s.v., og den brune halvmatte lakering er helt i top. Desværre lever påtrykkene ikke op til vore dages kvalitet, da de er uskarpe og nussede.

Køreegenskaberne er fine, da vognene er forsynet med let sidebevægelige akselbøjler og uafhængige koblingsarme, så de med lethed kører gennem sporkurver og skifter. Alle er forsynet med NEM-skakt til udskiftning af koblinger.

Modellerne virker lidt skrøbelige, og bl.a. er hjulene tilbøjelige til at falde ud ved løft m.v.

Som et ekstra bidrag til variation på modeljernbanen, så udsendtes de første modeller med bulede og skrammede sider, men fra år 1996 kom de også med glatte sider.

Samme fabrikant har også udsendt løsdelsindsatser i plast med imitering af jernskrot, kul og grus, så vognene kan få et varieret udseende. Alle tre indsatsen kan bruges til danske transporter; for kullenes vedkommende dog kun kørsel i epoke III.

Bemærk, at fabrikanten er oplyst med at fremstille modellerne, men nogle få mj-forhandlere har endnu enkelte på lager.

ROCO litra P/E

Nogle af de bedste modeller - hvis ikke de bedste - af DSB litra P og E er fremstillet af ROCO. De første modeller med litra E udkom i 1998.

Senere udsendtes et sæt med tre modeller, der var litteret P. Den ene vogn i sættet var uden rangerskruebremse.

Det er virkelig smukke vogne, udført med ROCOs sædvanlige akkuratess og detaljeforskelle i bl.a. undervogn, d.v.s. om vognene er med eller uden rangerskruebremse, trykluft, håndbremse, sjækler o.s.v.

Også selve vognkassen er korrekt udformet med forskelle som hos forbilledet, bl.a. er tophængslerne på sidestolperne i den ene ende fjernet på vogne med rangerskruebremse.

E 52 042 blev udgivet af KLEIN så tidligt som i 1988. Her ses den i buttet udgave med kulindsats.

Nogle 'glemte' vogne på de danske modeljernbaner er DSB litra T fra ROCO. Her DSB litra T nr. 7864. En supermodel fra det østrigske firma, korrekt og utrolig godt detaljeret.

Litra PB - HELJAN

Den meget almindelige højsidede DSB-godsvogn fra 1950'erne og 60'erne litra PB udkom fra HELJAN i maj 2006. Den leveredes med flere numre og diverse varianter, og var som sædvanlig for HELJAN fremstillet i gennemfarvet brun hård plast. Modellerne leveredes som allerede nævnt i flere varianter, dels med svensk leje, dels med SKF-rulleleje, nogle vogne har retlinet håndbremsestang, mens andre har den forkrøppede type.

Modellerne leveres både med/uden gule tryk på ringfjederpuffer, RIV- og T-mærke, og endelig med/uden EUROP-mærkning, hvilket fremgår af hosstående tabel side 20.

Vognkassen har ikke alene bræddemærkning udvendigt, men også indvendigt i sider og bund. Brædderne er ikke så tydeligt markeret som på fx ROCOs åbne vogne, men det er gjort med vilje for at modellen skal ligne sit forbillede. Om det så er lykkedes kan man diskutere?

Vognkassens profiljern er flot efterlignet, og det samme gælder

undervogn med V-armering, bremseomstillere m.v., men desværre mangler detaljer som bindinger under hjørnestolperne m.v.

Også akselgaffler og lejer er forkerte i udformning og størrelse. Lejerne er overdimensionerede, og akselgafflerne noget forenklet fremstillet.

I gavlene findes låsetøj, men dette er dog ikke helt så detaljeret som man kunne ønske. Håndbøjlerne derimod er utroligt flotte i ultratynd kvalitet, og det pynter på modellen. De er i øvrigt fremstillet i tynd jerntråd, så faren for at knække af under drift er minimal.

En flot detalje på modellen med den rette håndbremse, er den korrekte placering modsat bremseomstillere, mens den på udgaver med forkrøppet bremsestang er anbragt nær bremseomstillere, begge dele er korrekte.

Modellerne leveres i DSBs matbrune lakering (ca. RAL 8015), og alle påtryk er meget fine og korrekte i både skriftsnit og størrelse. Også påtryk på vangerne er kom-

plette og meget flotte, og revisionsdatoer kan læses under lup.

Litra PB - Hobby Trade

Denne model af litra PB er på sædvanlig vis fremstillet i hård plast. Dimensionerne er meget præcise, og vognene er yderst detaljeret med fine ringfjederpuffer, løst detaljeret låsetøj i gavlene, bremseomstillere på undervogn o.s.v. Hobby Trades udgave har forkrøppet håndbremse og DSB-rullelejer. Lejer og akselgaffler er præcist efterlignet, men uheldigvis er brædderne en anelse for tykke. Håndbøjlerne er monteret i 0,3 mm metaltråd, mens øvrige detaljer helt er fremstillet i plast.

Indvendigt er vognene forsynet med bræddemærkninger, således at man kan køre med dem uden last, så det alligevel ser korrekt ud. Vognkassens indvendige sider er i samme kulør som de udvendige, men bunden er malet i lys træbrun.

Bemalingen er satin-mat i DSB-brun, og påtrykkene er helt i top, d.v.s. i korrekt typografi med tydelige tekniske angivelser m.v. Det gælder også påtryk over brædderiller (EUROP-vogne).

DSB litra T/KS

DSB benyttede fra 1957 en række åbne lavsidede vogne med aftagelige sidestøtter litra T, fra 1961 literet KS, fra 1965 litra Kbs. I alt fik DSB leveret 450 vogne af denne type i årene 1957-1965.

Modeller af denne vogntype lider desværre af, at være et stedbarn hos mj-erne. Men det er synd, da de kan lasses med mange godsarter, og derved skabe afveksling blandt de øvrige højsidede vogne. De kan bl.a. lastes med kævler, tømmer,

HELJAN har også udgivet modeller af DSB standard-godsvogn litra PB. Her en noget overlæstet PB 10.160. Kulindsatsen er også fra HELJAN.

spagnum, hø og halm, kasser med metalvarer, byggeelementer (spær), landbrugsmaskiner o.s.v. Vogntypen er desuden helt anderledes i design end de almindelige åbne vogne, og bryder det traditionelle udseende af lukkede vogne i en godstogstamme. Den kan ikke undværes på et typisk epoke III-anlæg.

ROCO litra T og KS

Typen blev udgivet som model i to varianter fra ROCO i 1996, nemlig som litra T og KS. De er senere udsendt som litra Kbs, der primært tilhører epoke IV.

Modellerne er som sædvanlig i topkvalitet med alle krævede detaljer. Siderne er lakeret i DSBs nye brune farve (1956), der svarer til RAL 8016. Vognbunden er malet i en lysere brun kulør.

Sidestøtterne er aftagelige, således at vognen kan benyttes i to udgaver på modeljernbanen, d.v.s. med og uden støtter.

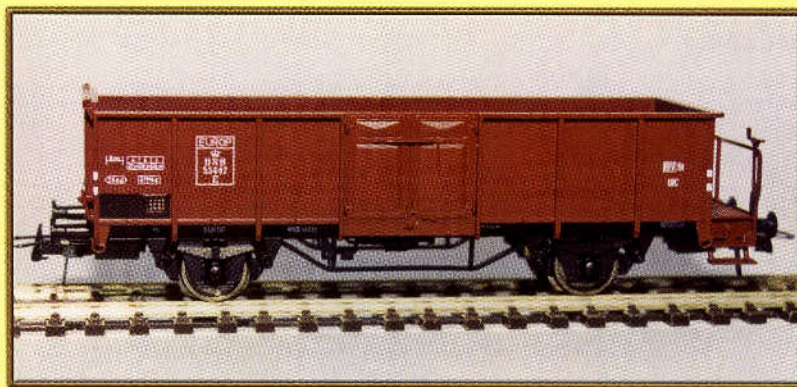
Litreringspladerne - med helt korrekte hvide DSB-påskrifter og krone - ligger vedlagt som løsdeler; disse skal limes på vognsiderne, hvilket skal gøres med en lim, der ikke opløser påskrifterne (kontaktlim).

Bremseplatformen ligger også som løsdeler; den skal monteres over pufferne, og bør sikres med en klat lim for ikke at falde af under drift.

Alle modeller er desværre for længst udgået af produktionen. Så finder man den som brugt, så anbefales det at købe den.

DWA-Hobby litra T

DWA fremstillede i 1997 på basis

af førnævnte ROCO-model en DSB litra T med nyt nummer, hvor man for uden et nyt nummer, også fik en række kabeltromler med NKT-påtrykt, der kunne transporteres med vognen. Påtrykkene for NKT er autentiske, og svarer til epoke III. Modellen er i den korrekte DSB-brune farve, og også påskrifter er helt som hos forbilledet.

ROCO litra TF

ROCO udsendte i 1999 også en

åben vogn med sidestøtter litra TF, hvis forbillede blev leveret til DSB i årene 1931-1951.

Modellen er baseret på en tysk grundmodel, som desværre ikke helt svarer til den danske udgave, idet antallet af sidestøtter er forkert, d.v.s. otte sidestolper i stedet for ni stykker, og vognen dermed er for kort. Men med et halvt øje kan man godt tage modellen, også fordi alle påskrifter er som hos forbilledet, bl.a. med DSB påtrykt støtterne.

- fortsættes næste side

En meget almindelig vogn udgivet af DWA var serien af PT-vogne. Her PT 9556, der blev udgivet i 2003.

ROCOs modeller af DSB litra E er bare helt i top. Det kan ikke gøres bedre. En EUROP-mærket E 53 442 fotograferet solo.

Den sjove kortakslede DSB litra PU er kun udgivet af DWA og TOG & TEKNO/Märklin. Her er det DWAs udgave af PU 9914 som specialvogn.

...og så lige en grå specialvogn fra DWA. Denne pudsige, men næsten korrekte vogn af Specialvogn 191 blev udgivet af DWA i 1998.

KLEIN

Litra og nr.	Kat.nr.	Udgivet	Bemærkninger*
DSB E 53 422	3095	1989	Med RS, EUROP-mærket
DSB E 52 042	3106	1988	EUROP-mærket
DSB P 12 005	SoSe61	1996	Uden RS

HELJAN

Kun vogne til epoke IIIb (1954-1965) er medtaget, alle med forkrøppet håndbremse.

Litra og nr.	Kat.-nr.	Udgivet	Bemaling m.v.
DSB PB 11 221	4280	2006	Brunmalet m/rulleleje/RIV-mærket
DSB PB 11 384	4281	2006	Brunmalet m/rulleleje/RIV-mærket
DSB PB 11 380	4282	2006	Brunmalet m/rulleleje/RIV-mærket
DSB PB 10 160	4284	2006	Brunmalet m/svensk leje RIV/EUROP-mærket
DSB PB 10 112	4285	2006	Brunmalet m/svensk leje RIV/EUROP-mærket
DSB PB 10 581	4286	2006	Brunmalet m/rulleleje/RIV-mærket
DSB PB 10 376	4290	2008	Brunmalet m/svensk leje RIV/EUROP-mærket

HOBBY TRADE

Litra og nr.	Kat.-nr.	Udgivet	Bemaling
DSB PB 10 126	41 001	2006	Brunmalet/RIV-mærket
DSB PB 10 131	41 002	2006	Brunmalet/RIV-mærket
DSB PB 10 454	41 003	2006	Brunmalet/RIV-mærket
DSB PB 10 203	41 004	2006	Brunmalet/RIV-EUROP-mærket
DSB PB 10 222	41 005	2006	Brunmalet/RIV-EUROP-mærket
DSB PB 10 399	41 006	2006	Brunmalet/RIV-EUROP-mærket

DWA-HOBBY

Litra og nr.	Basis	Udgivet	Bemaling (og evt.DSB-type)
DSB PTR 9637	Fleischm.	2000	Mørkebrun/RIV-mærket
DSB PT 9500	Fleischm.	1995	Mørkebrun
DSB PT 9513	Fleischm.	2006	Mørkebrun m/presenning
DSB PT 9556	Fleischm.	2003	Lys brun
DSB PU 9914	Fleischm.	1998	Mørkebrun
DSB specialv.191	Fleischm.	1998	Spialvognsgrå, PU-type
DSB E 52 364	ROCO	2004	Brunmalet u/RS EUROP-mærket m/kulindsats
DSB T 7886	ROCO 46 542	1997	Brunmalet med kabelruller påtrykt NKT

ROCO

Litra og nr.	Kat.-nr.	Udgivet	Bemærkninger
Udgivelse med tre vogne i sæt			
DSB P 12 229			Brunmalet u/bremseplatform
DSB P 12 415	44 097	2002	Brunmalet m/bremseplatform
DSB P 12 433			Brunmalet m/bremseplatform
DSB E 53 480	46 612	1998	Brunmalet m/bremseplatform EUROP-RIV-mærket
DSB E 53 442	46 612.1	1998	Brunmalet m/bremseplatform EUROP-RIV-mærket
DSB T 7864	46 542	1996	Brunmalet m/støtter og bremseplatform, litra benyttet i årene 1957-1960
DSB KS 60 331	46 540 46 543	1996 1997	Brunmalet m/støtter og bremseplat- form, litra benyttet i årene 1961-1965. Nr. 46 543 er samme model som 46 540, blot andet katalog-nr.
DSB TF 8008	46 488	1999	Brunmalet m/kævler
DSB TF 8113	46 488.1	1999	Brunmalet m/kævler

LILIPUT/BACHMANN

Litra og nr.	Kat.-nr.	Udgivet	Bemærkninger
DSB PD 27 402	L221 619	1998	Mørkebrun, med fjedrende puffer.

TOG&TEKNO, FELDERBANEN

Litra og nr.	Kat.-nr.	Udgivet	Bemærkninger
DSB litra PU	9915	2008	Brun m/kulindsats, patineret

* RS = rangerskruebremse

ROCO udsendte to modeller af denne type, som begge leveredes med to kævleblokke. Det var imidlertid ikke helt korrekt, idet forbilledet ikke kunne bære tunge kævler, men derimod primært benyttedes til hø- og halmtransporter. Den fragtede dog også tømmer, brædder, stødtræ, maskingods m.v.

TF-modellen med nummer 8008 er mindre rigtig end nummer 8113, idet forbilledet til førstnævnte ikke havde trykluftbremse, men kun håndbremse. Derimod havde den anden vogn - 8113 - trykluft ligesom modellen, så den er helt korrekt på dette punkt.

Modellerne er for længst udgået af produktionen, og skal søges på brugtmarkeder m.v.

OKT/Liliput litra PD

Efter verdenskrigen 1940-45 overtog DSB tre åbne godsvogne fra den tyske besættelsesmagt. Disse fik litra PD, og den ene af disse - nr. 27 402 - blev fremstillet af Liliput med OKT som medlemmand i 1998.

Vognen er en præcis efterligning af forbilledet, der er ganske anderledes konstrueret end de sædvanlige åbne vogne hos DSB, nemlig med vanger i plan med vognsiden og stærk undervognsarmering som en flad pyramide.

Modellen er forsynet med fjedrende puffer. Lakering og påskrifter er helt korrekte, og selv om det ikke var en typisk vogn hos DSB, så hører den dog hjemme på epoke III-anlægget.

Modellen er for længst udgået af produktionen.

**DSB litra PT og PTR m.fl.
DWA Hobby**

DWA Hobby har været flittig, når det gælder om at fremstille åbne vogne litra PT og PTR til DSB og privatbanerne. Som grundlag for firmaets modeller er anvendt vogne fra Fleischmanns program.

Modellerne svarer fint til forbillederne, d.v.s. med korrekte litreringer og tekniske påskrifter. Der er forskel på placeringerne, hvilket gælder både litra, RIV-mærkning m.v., men sådan var de også på forbillederne. Desværre mangler vangepåskrifter på alle modeller.

Bemalingen er for nogle DSB-modellers vedkommende holdt i flere brune nuancer, primært dog i

- fortsættes side 22

NYT FRA OKT

Foto: mj-blog.dk

**DSB sukkervogn
litra U** **1675,-**
Ta' 6 stk. Kr.

**Amagerbanen
Øresundsvejen station** **520,-**
Flot station til selvbyg.
Kan også leveres færdig-
bygget. Pris for byggesæt.

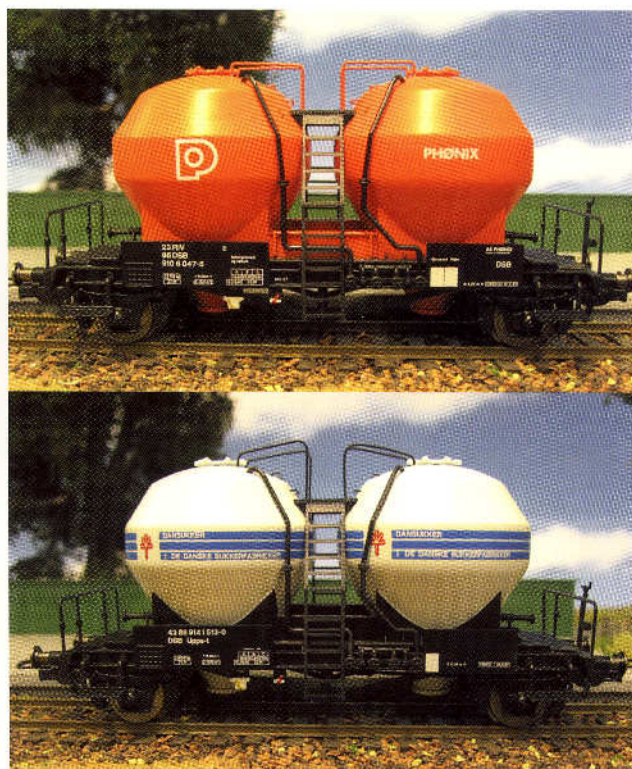

Hobby Trade

**Pladebeklædte
CU-vogne** **398,-**
fra DSB. Pr. stk.

TILBUD Hobby Trade/Tikøb
DSB litra MT Grøn eller rød med tre sukkervogne.
Til AC, **2600,-** Til samme **3200,-**
uden lyd uden lyd

Nu kan vi levere
DSB signaler med enkeltarm
baseret på Viessmanns program, skala 1:87.
Pris pr. stk. **269,-** Ta' to stk. for **500,-**

Nye pulverbeholdervogne fra Hobby Trade
**PNØNIX og De Danske
Sukkerfabrikker** **1025,-**
Litra Ucs hhv. Upps-t,
hver med to numre.
Ta' alle fire for kr.

TILBUD
Tre blå vogne:
To stk. litra Bn og en
styre vogn fra HELJAN
sammen med en Hobby
Trade blå ME uden lyd.
Pris
i alt **2000,-**

TOGSÆT
To blå vogne og en blå
styre vogn fra
HELJAN.
Pris for alle tre vogne
725,-

OKT model import

Ove Kirk Thomsen

Brovejen 194 . 5500 Middelfart

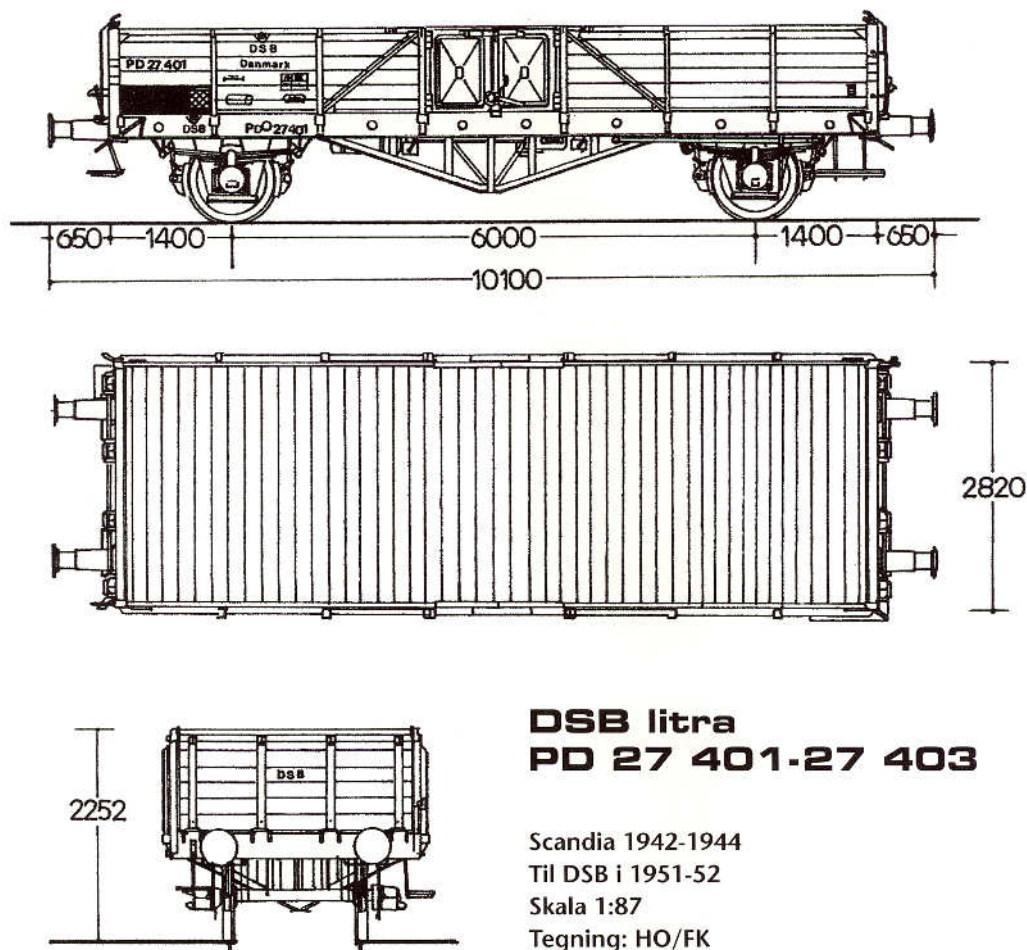
Telefon/fax 0045 64 40 34 62

OKT@get2net.dk · <http://hjem.get2net.dk>

Åbningstider: Torsdag fra 16.00-18.00, fredag 15.00-19.00

Forste lørdag i hver måned 10.00-14.00

Der tages forbehold for fejl og udsolgte varer

den mørkebrune, der blev benyttet hos DSB efter ca. 1955.

Da DWA har benyttet tyske grundmodeller er der nogle detaljeforskelle på modellerne i forhold til forbillederne, bl.a. mangler håndbremsen på litra PT, mens både PT og PTR må undvære trin under vognsiddens døre. Disse dele kan man dog selv fremstille. Ellers svarer modellerne fint til de danske forbilleder, også dimensionsmæssigt.

DWA-specialiteter

DWA-Hobby har også udsendt et

par specialiteter af åbne vogne, nemlig to kortakslede vogne af litra PU, begge som specialvogne.

Modellerne er igen baseret på grundmodeller fra Fleischmann, og de lider derved af nogle småfejl i forhold til forbilledet. Akselafstanden er for kort til en dansk PU, og trin under døre og håndbremse mangler. Endvidere er hjulene af stjernetypen, hvor de burde være pladehjul.

Den ene model er malet i specialvognsgrå med sorte påskrifter, der nøje svarer til sit forbillede i snit

og størrelse. Den anden vogn er lakeret i DSB-brun med hvide påskrifter, der også svarer til sit forbillede.

Ligesom øvrige modeller fra DWA, blev disse to vogne kun udgivet i et meget begrænset oplag.

SJ litra O

Denne åbne vogn tilhører ikke DSB, men derimod SJ. Den var imidlertid så meget benyttet på danske spor, at den faktisk må betragtes som en 'dansk' vogn.

Typen er udgivet af Hobby Trade i 2006. Modellen er kort og godt meget vellykket. Alle detaljer er så at sige medtaget, lige fra bindeøjere under puffer til de runde sidestøtter. Vognene er lakeret i svenskrød med flotte litreringer, der helt matcher forbilledet.

Vi bringer side 20 en liste over udgivne modeller af åben vogne til DSB epoke III. De svenske O-vogne er ikke medtaget. Listen er indekseret efter katalognummer.

En noget anderledes og 'besynderlig' vogntype, der blev benyttet af DSB var litra PD, der kun fandtes i tre eksemplarer. Den blev meget overraskende fremstillet af Liliput i 1998.

Læserne bygger:

DSB LÆSSEKRAM (galgekran)

Vi er naturligvis glade, når læserne bruger vore tegninger m.v. til at selvbygge vogne m.v. Men mange bruger også tegninger af de faste anlæg for at få dansk på anlæg-

get. Det gælder således Ole Pade, der har brugt tegningsforlægget til DSBs læssekran, bragt i LOKOMOTIVET nr. 95 side 36.

Kranen er helt igennem selvbygget ved hjælp af profiler fra Plaststruct, og pynter nu på Oles anlæg.

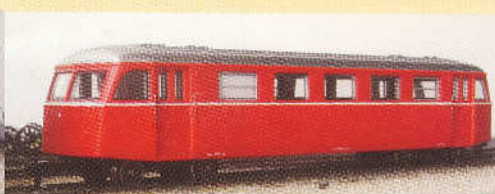
Den lille løbekat er fremstillet ved hjælp af en bogie i spor N, hvor hjulflangerne er slebet lidt ned, og

en klods, der blev snittet til og malet. Ole tilføjer, at hvis han finder en passende "mekanismo", så bliver løbekatten byttet ud.

Vi siger tak til Ole fordi han lod os - og læserne - få et kig på denne flotte model. Og så er han ved at bygge andre faste anlæg fra bladet. Held og lykke! (Mon ikke også vi får lov til at se dem?) ■

EpokeModeller

Nu kan vi også levere Skandiaskinnebusser i følgende nye varianter:

Ultreret togsæt påskrifter til forskellige baner medfølger.

HHGB Sm4

Desuden:

Løse bivogne ultreret, SVJ og OHJ

HBS med lyd

Omlitreringssæt til Aalborgvogne

Lydeftermonteringsæt

Reserve dele

Alle varianter i 2- og 3 skinne, analog og digital med og uden lyd

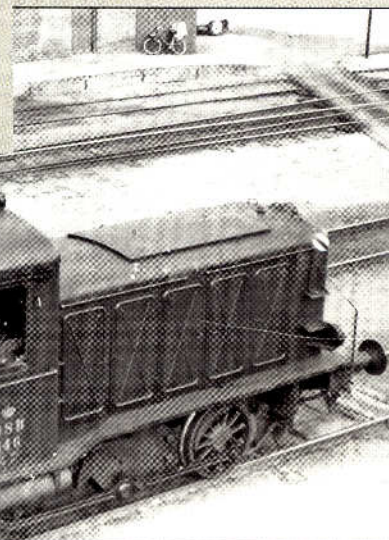
Nærmeste forhandler kan oplyses på:

salg@jpk-productions.dk

Produceret af JPK Productions

www.epokemodeller.dk

ARDELT FRICHS

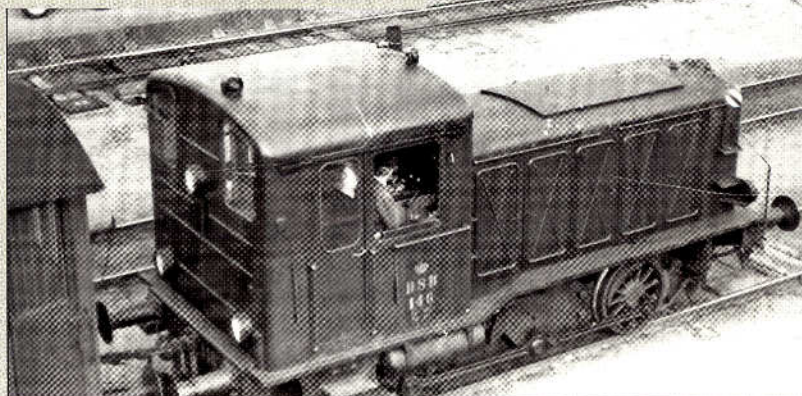
Morten Hedemann Thomsen, Børge Sundahl, Ramus Brandt Jensen og Jimmy Koch har sendt os supplerende oplysninger om skæbne for Ardel/FRICHS traktorerne, der blev omtalt i nr. 96:

Ardelt 115: Udrangeret 1990. Kom til ØSJK i 1999, og befinder sig i Køge. Hvor maskinen har opholdt sig i årene fra udrangering i 1988 til 1999, vides ikke.

Ardelt 116: Kom via AmagerBanen til Struer Jernbaneklub, senere Struer Museum. Ombyttet med den tyske traktor nr. 2 hos DJK. Maskinen blev ved en fejl opslugget i år 2001.

Ardelt 119: Købt af Skagensbanen fra DJK i 1993, og benyttet i drift som SB T 4, og fra 1999 som T 53.

Ardelt 121: Til jernbaneklubben AmagerBanen i 1989. Stod hensat indtil år 2002, hvor den erhvervedes af Struer Jernbaneklub, der sta-

dig har den i beholdningen i køreklar stand.

Ardelt 124 og 125: Blev hos Kommunekemi ommalet i hvid/rød design med fabrikkens logo. De kom i år 2000 til Skælskørbanen. Den ene - nr. 125 - blev solgt til Contec Rail, mens den anden blev opslugget af veteranbanen.

Ardelt 128: I 1988 til Scandia/Bombardier. Stadig i drift på Bombardiernes fabrik i Randers.

Ardelt 146: Traktoren - som HP 12 - kom til DJK i 2001, og videre til VBV i 2002, hvor den er i drift i veteranotogsregi.

LOKOMOTIVET: Vi siger tak til alle læsere for supplementerne. Billedet viser Ardel 146, der rangerer i Viborg, 1969. Den kom senere til veteranjernbanen VBV. Foto: Kurland/PÅ SPORET.

ROCO MZ

Som supplement til vor tekst om DSB litra MZ i model fra ROCO, har Martin Wandel sendt os følgende lille oplysning ang. modeller til Märklin. Han skriver:

"Der kan opstå et problem med ROCOs MZ, der er forsynet med Nordlandsplow. Pas på ved kørsel på de gamle Märklin K-skifter med faste sporskiftedrev. Disse kan nemt støde mod ploven ved kørsel 'bagfra' ved afvigesporet, især hvis de - som hos mig - bukker lidt opad (på en skjulstrækning). Ploven holder ikke længe til de stød, det giver, da de tappe, der holder dem er spinkle.

Desuden er frihøjden fra skinneoverkant til plovens underside mindre på ROCOs modeller end hos modeller fra Hobby Trade."

Fra Ole Petersen, Odense, har vi modtaget følgende rettelser til teksten om litra MZ:

"Jeg er ikke enig i tipset side 15,

Dette er løsernes rubrik om alle emner omkring jernbanernes væsen i model såvel som virkelighed. Her kan man komme med rettelser, kritik, ros, spørgsmål, rettelser o.s.v. til tidligere bragte artikler m.v.

Har du kommentarer, rettelser, tilføjelser m.v. omkring danske jernbaner, så skriv til

LOKOMOTIVET
Postboks 477, 4700 Næstved

eller send en mail til
www.lokomotivet@lokomotivet.dk

at man får en MZ IVb blot ved at fjerne trinene. Efter min mening skal en ægte MZ IVb serie I+II have hjørnevinduer samt færre håndlister på fronterne.

I øvrigt skal nummeret i tipstekstboksen ikke være 1428, men derimod 1418.

Den nye MZ 1461 fra Hobby Trade til Märklin har ikke - som forgængerne 1448 og 1459 - en AnDi-dekoder, men derimod en ESU LokPilot vers. 3 ligesom modellerne af MZ serie I og II".

LOKOMOTIVET: Vi siger tak til Martin og Ole for oplysningerne. Ole har ret med hensyn til MZ med flere vinduer i førerhuset. Se fotos i vor bog om MZ. Her ses side 38 bl.a. et foto af MZ 1408 uden udblænding af vinduer, men med underhængt plov og håndbøjler på fronten i år 1991.

DSB litra Fd ballastvogn

Ole Pade, Stockholm har følgende tilføjelse til vor tekst om bygning af DSB litra Fd/Fcc:

"Så vidt jeg kan vurdere, så har PIKO i sit program en model, der kan bruges som basis for ombygning til DSBs ballastvogne, nemlig serien 54 560-565. Den svarer i princippet til de nævnte Fd-vogne, der i nr. 95 blev ombygget fra KLEINs nu indgåede modeller".

LOKOMOTIVET: Vi siger tak for tipset.

Perronanlæg

Fra Ole S. Petersen har vi modtaget følgende indlæg om perroner, bragt i nr. 96, hvor han bl.a. har nogle indvendinger til tekstens ordlyd. Han skriver:

"Teksten om perronanlæg i nr. 96 er bestemt ikke kedelig læsning, sådan som indledningen frygter. Der er mange nyttige oplysninger, selv om der mangler endnu mere, især om perronudstyr i diverse epoke), men jeg undrer mig over følgende:

På side 7 om bredde på perroner kan man læse, at bredden på perronerne varierer. Men alle de mål-eksempler, som følger efter denne ene sætning, omhandler afstanden fra spormidte til perronforkant, og det har jo ikke særlig meget med perronbredden at gøre.

På side 8 omtales længde på perroner, der hævdes "skal være så lange, at publikum kan stå på alle vogne", samt på side 9 at perronen "i praksis begrænser et togs oprangering".

Men i bogen "Københavns banegårde" ses på side 28 et billede fra Københavns 2. banegård, hvor passagererne vandrer i ballasten ud til deres vogn. Og da jeg i 2002 dagligt pendlede til København, bestod morgentoget af 4 togsæt litra ER, men i Sorø kom det bagerste aldrig til perron. Så i al fald i epoke I/II og V må det være i orden med for korte perroner!

Det går helt galt om perroner i model på side 9 nederst: "vil man have 50-55 cm høje perroner, så må man lave perronerne i lagkage i samlet højde på 65 mm". Den omregning er ikke målestok 1:87 ifølge min regnebog. Perronen bliver jo højere end selv en dobbeltdækkervogn! Regnefejlen betyder, at den følgende sætning slet ikke giver mening. For her konkluderes det, at hvis man benytter den lavere perronhøjde på 50 cm i stedet for 92, resulterer det i, at man rager længere ind mod fritrums-profilet. Det er jo det rene vås.

Da man må formode, at de fleste

stationer på en modeljernbane er landstationer, så burde der i stedet være slået et slag for perronhøjde 26 cm. Den var ret almindelig i epoke III, og den kan stadig ses enkelte steder den dag i dag.

På side 11 står skrevet: "et almindeligt skifte lagt helt inde ved perronen som vist på fig. 2." Der skulle have stået fig. 1.

Længere nede i spalten kan man læse, at "højde og bredde på de fleste perronsæt i model er tilpasset 2-skinne-driften". Men det har intet med 2-skinne at gøre, for til det system fås også spor med indbygget ballast, som ligeledes må give en forkert højde.

LOKOMOTIVET: Tak til Ole for indlægget. Og ja, vi må indrømme, at der desværre er nogle ret uheldige fejl i teksten. Især den nævnte perronhøjde, der rettelig skal være 6,5 mm – eller helt nøjagtigt 6,3 mm. Ang. perronlængder, så har perronerne aldrig haft den tilstrækkelige længde, men DSB har generelt forsøgt at oprangere tog, der kan holde sig inden for de givne perronlængder.

Angående perronhøjder på 26 cm på landstationer, så er det sidste ord ikke sagt om denne sag, idet vi en senere tekst vil se nærmere på stationsbyer og landstationer sammen med deres udstyr. Teksten i nr. 96 bør derfor primært opfattes som perronanlæg i forbindelse med bystationer... og en appetitvækker til den senere tekst, hvor vi bl.a. viser en perspektivtegning af en landstation.

Vi håber hermed, at de nævnte fejl er rettet? I øvrigt anbefales det at læse Danske Statsbaners bøger om "Banernes bygning og Udstyrelse", der er udgivet flere gange siden banernes anlæg – hver gang med revideret tekst – sidst udgivet i 1989 med tegninger af Erling Nederland. Kendte udgaver er 1913, 1937 og 1965 men der er muligvis udgivet flere?

Ikke Ringkøbing

Flere læsere har gjort os opmærksom på, at billedet af stationen side 6 i nr. 96 ikke er Ringkøbing, men derimod Silkeborg. Jan Løve Østerbye, Århus, skriver således:

"Tak for et dejligt nr. 96. Det glæder altid den gamle entusiast, når der kommer et nyt nummer af LOKOMOTIVET.

Som gammel Silkeborg-dreng må jeg dog protestere over teksten til billedet på side 6. Der er tale om et foto af Silkeborg station. Netop i den periode hvor billedet er taget, tog jeg ofte med tog far byen. Perronerne var asfaltbelagte, undtagen det yderste stykke (fra billedkanten til overkørslen). Der kom yderst sjældent så lange persontog til byen, at de kørte hen over overgangen. Stationen havde undergang fra hovedbygningen til perronerne, hvor man lige kan ane perron 4 i baggrunden med afgang mod Bryrup/Horsens. De angivne venteskure er nedgangen til undergangen, og i dårligt vejr stod vi ofte på trapperne og ventede på toget. Venterum på perronerne var der altså ikke tale om. Overgangene måtte kun benyttes af jernbanepersonalet".

LOKOMOTIVET: Så fik vi også sat dette på plads. Tak til Jan for indlægget.

Rangering i Nyborg og Korsør

I sidste nummer spurgte en læser om årsagen til, at F-maskinerne i Nyborg hhv. Korsør rangerede med skorstenen vendt mod færgelejet hhv. fra færgelejet. Flere læsere har hjulpet os på vej, og man er ret enige om, hvad fænomenet skyldes:

"Da vinden på vore breddegrader normalt blæser fra vest, så kunne det derfor tænkes, at lokomotivførerne helst ville have vinden i ryggen, så røgen fra skorstenen blæste væk fra førerhuset? I Nyborg betød dette, at man så kørte med skorstenen vendt mod færgelejet, mens man i Korsør kørte med førerhuset mod lejet".

LOKOMOTIVET: Vi siger tak til alle for indlæggene. Billedet viser F.659, der rangerer i Nyborg med skorstenen vendt mod færgelejet, 1958. Foto: JS/DMJK

EpokeModeller

Nye bygninger til Modelbanen

07071 Gadstrup Kirke

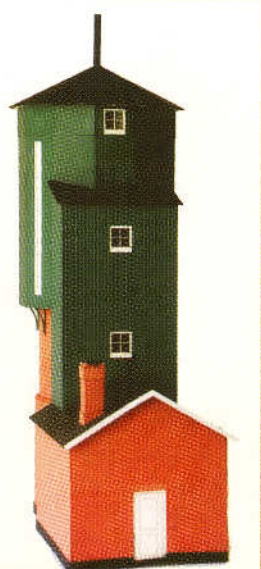

07072 Hvid Kirke

07070
Assens
vandtårn

07073
vandtårn
Rød/grøn

www.epokemodeller.dk

Køb hos vore forhandlere
- de støtter os

info@epokemodeller.dk +45 20220449

Danmarks ældste hobbyforretning

- en fascinerende blanding af butik og museum.

KÆMPEUDVALG AF TRÆLISTER

**FINÉR - Balsa - METALPLADER - PROFILER - RØR - STÆNGER
EVERGREEN PLASTPROFILER - PLAST-CARD - MILLIPUT
STØBE & FORMMATERIALER - SILICONE - POLYURETHAN
PRODUKTER TIL FREMSTILLING AF "VAND" OG OVERFLADE
STRUKTUR - FIGURER - BILER - HELJAN HUSE - MÆNGDER AF
TILBEHØR FOR LANDSKABSBYGNING - TEGNINGER TIL
TOGMATERIEL & SKIBE - KLIPPEARK - VÆRKTØJ - INSTRUMEN-
TER - PLAST BYGGESÆT - MODELSKIBE - TINSOLDATER - DUKKE-
STUEAFDELING MED ET PARADIS AF TILBEHØR - PÅKLÆDNING-
DUKKER - GLANSBILLEDER - NOSTALGI TING OG SAGER
MED MERE, MED MERE, OG MEGET, MEGET MERE
- SAMT OS 3 SØSKENDE, SUSSIE, INGER OG LEIF,
DER MED HVER VORT TEMPERAMENT FORSØGER AT
HOLDE SAMME PÅ DET HELE!**

Velkommen i

MODEL & HOBBY aps

Frederiksborggade 23 - 1360 København K

Tlf./Fax (45) 33 14 30 10

åbent: ma.ti..to.fre 11-17, lø 10-13, ONSDAG LUKKET

www.model-hobby.dk

Besøg og bliv inspireret hvor hobbyfolk mødes

Grundvigsvej 15, DK-1864 Frederiksberg
tlf. +45 38 88 38 54, fax: +45 38 88 39 54

Ma - to. 12 - 18, fr. 12 - 19, lø 10 - 14

www.stoppel.dk

Jernbane- og sporvejs-samlermarked i Valby Kulturhus

søndag den 4. oktober kl. 10.00-15.30

Det er jo en fast tradition, at der holdes samlermarked i Valby kulturhus. Og igen i år kan der findes sjove gamle jernbane- og sporvejseffekter i Teatersalen i Valby Kulturhus.

Så hvis du har gamle emaljeskilte, også gerne gamle reklameskilte, plakater, billetter, sporvejseffekter, jernbanebøger, fotos, brugt modeltog, postkort, uniformer eller andet jernbanerelateret som du gerne vil sælge, så kan du bestille et bord til 90 kr. pr. stk. dog maks. 4 stk.

Bordbestilling kan foretages hos John Nielsen på mail-adressen:

Hovedstadsområdet@jernbaneklub.dk eller pr. postkort til Kulturhus, Lygten station, Lygten 2A, 2400. Kbh. NV, att. John Nielsen samt på tlf. 26 62 48 85 ml. 09.00-14.00 på torsdage 14.00-19.00. Der kan yderligere bestilles bord på tlf. 35 81 96 00 mellem 19.00-21.00. Hurtig bordbestilling anbefales, da der kun er 38 borde til rådighed. Et bord har dimensionerne 80x120 cm.

Der vil som tidligere år være et bord, hvor man kan lægge enkelte ting til salg. DJK i hovedstadsområdet påtager sig mod et gebyr på 20 % af salgsprisen at sælge disse. Ikke solgte effekter er gebyrfrie. Alle uanset foreningstilhør er velkomne til at deltage.

Mød op til en rar dag sammen med andre, det plejer at være et godt arrangement med mange besøgende, og en masse hyggesnak. Konen og børnene må gerne medtages.

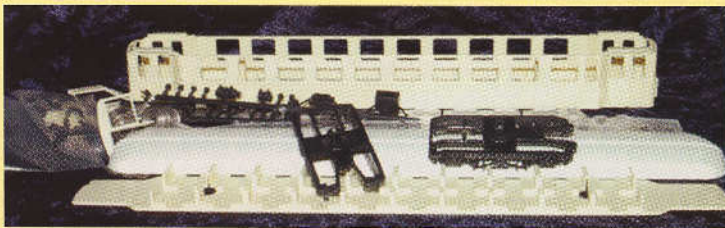
Valby kulturhus har en god café med moderate priser. Desværre åbner denne først kl. 12.00. Kulturhuset ligger på Valgårdvej 8 ved Toftegårdsplads, 2500 Valby, ca. 7 min. gang fra Valby station. Der er god parkering i området.

Velkommen til en hyggelig dag!

PÅ SPORET

Skandinaviens største udvalg af modeljernbaner og tilbehør

Pris pr. sæt
inkl. karton
Kr.

335,-

OHJ B 235 og 236 som umalede samlesæt

Vognene kan umiddelbart fremstilles som de så ud før ombygningen.

Kan bestilles på PÅ SPORETs WEBSHOP eller bestilles direkte på telefon. Vognene kan selvfølgelig også købes i forretningen.

Danske, svenske og norske vogne og lokomotiver.
Se webshoppen www.paa-sporet.com
Se alle de gode tilbud på webshoppen

Vesterbrogade 165
1800 Frederiksberg C
Tlf. 33 23 16 17 . Giro 630 3 412

E-mail: info@paa-sporet.com
Hjemmeside: <http://www.paa-sporet.com>
Husk at tillægge PORTO kr. 90,- ved forsendelser

Åbent:
Mandag lukket
Tirsdag-fredag 14.00-17.30
Lørdag 10.00-13.00

/ Tog og Tekno /

DSB ellokomotiv litra EA

Skala 1:87; epoke IV/V

Der er efterhånden stor spredning i alle de trækraftmodeller, der er sendt - og bliver sendt - på gaden. Alle epoker og typer er dækket, lige fra damp over diesel til elektriske lokomotiver.

Sidste nye tiltag kom fra TOG&TEKNO i Aalborg med en 1:87-model af DSBs elektriske lokomotiv litra EA. Vi har tidligere omtalt forbilledet her i bladet, og vi henviser derfor til nummer 85 for yderligere information.

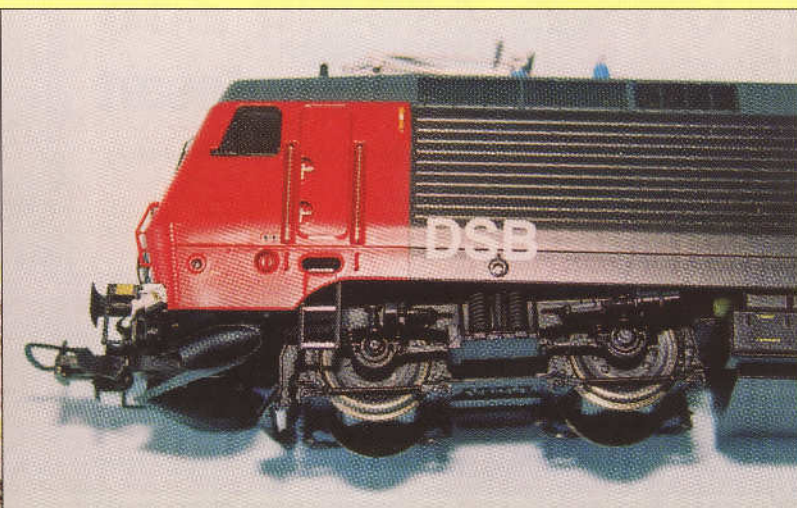
Den første model i rækken blev litra EA, som var i handelen i slutningen af marts 2009, nemlig EA 3001 H.C.Ørsted i rød/sort lakering.

Modellen er produceret i Kina hos Tog&Teknos sædvanlige producent Modern Gala i samarbejde med det italienske ACME.

Modellen er fremstillet med metalchassis og detaljeret overdel i plast. Vi behøver næppe skrive, at dimensionerne er 100 procent, men nu er det gjort. EA-modellen er superdetaljeret bl.a. med spinkle, håndbøjler, underhængte plove, firkantede puffer, sidevinduer m.v. Det umiddelbare indtryk af modellen er rigtig godt, bl.a. virker den overbevisende med forstærkningerne på siderne, de detaljerede tagdele, og toakslede bogier med store hjul.

Modellen er komplet med interiør i førerrummet. Vinduesviskerne er fremstillet i tynd ætset metal, og er monteret modellen ved købet, så man ikke skal bakse med at montere disse dele. Også håndbøjler på fronterne er fremstillet og monteret i tynd metaltråd.

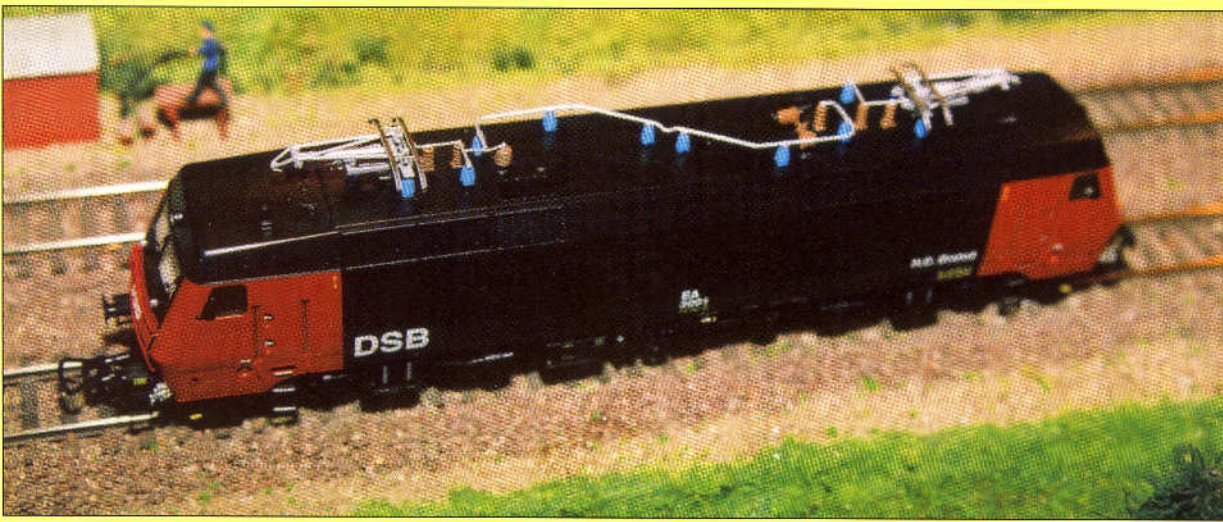
Som drivkraft benyttes en centerplaceret fempolet Mashimamotor med et enkelt svinghjul, og der er naturligvis lysskift rød/hvid i køreretningen. Det hvide lys har i øvrigt i flot hvidgult skær, idet lysætningen foregår ved hjælp af dioder, og lyset er utrolig stabilt uden blinken.

SET

HØRT

Der er strømoftag på alle fire aksler, og for at øge adhæsionen er et hjul på begge bogier forsynet med hæfteringe. Der er træk på bogierne via kardan.

Trækkraften er som sædvanlig for modeller med Mashima-motorer helt i top. Og modellen kan køre super langsomt. Ved rangertrin 1 bevægede den sig ganske langsomt med fem B-vogne på krogen. Ved køretrin 15 skød den en meget virkelighedstro fart. Sporskifter, kurver og 'andre forhindringer' var ikke noget problem for modellen. Utrolig flot! Men husk, inden idriftsættelse, at lade modellen køre op til 30 minutter hver vej for at forbedre køreegenskaberne. Der er naturligvis skift af rødt hhv. hvidt lys i køreretningen, og alt virker perfekt.

Endvidere bør det som et ekstra plus tilføjes, at motoren er utrolig lydløs. Man kan næsten ikke høre maskinen arbejde. Flot! Flot!

EA-modellen er udstyret med koblingskulisser efter NEM 362, og man kan derfor benytte valgfrie koblinger. Fabrikanten anbefaler mindste radius 42 cm, hvis man kører med kortkoblinger. Og det overholder maskinen fint.

Lakering og bemaling er i top, og det gælder også påtryk og litrering navnet H.C. Ørsted m.v.

Det kan være lidt tricky at løsne pantografen, der er 'låst fast' ved hjælp af en lille tap, så man skal forsigtigt lirke pantografen fri af tappen. Desværre løfter pantografen sig alt for højt, såfremt der ikke er overledning, den kan hvile op til.

Bemærk, at man ikke kan benytte pantografen for strømoftag, når der køres digitalt, hvorimod den kan benyttes ved analog drift.

Sammen med modellen medfølger en lille vejledning i lokomotivets drift, og en pose med diverse smådele som plove, kobling, hæfteringe, trykluftslanger m.v.

Modeller til AC-drift er fra fabrikens side udstyret med en ESU dekode, mens der i DC analog-modellerne er 8-pin dekodestik. Og naturligvis har AC-udgaverne den krævede hjulflange.

Efterhånden udsendes også de øvrige modeller, hvis numre fremgår af LOKOMOTIVET nr. 92 side 43.

**LES
HØRT
SET**

... fire nye hvide vogne fra DSB

I juni 2009 udsendte HELJAN endnu flere hvide vogne i sin lange serie af vogne baseret på HD/IAL-modulet. Så nu må vi snart have fået tilstrækkelig med hvide vogne til at transportere æg, kød og andre levnedsmidler?

Modellerne er baseret på de kendte modeller af DSB litra IA og IAL, og er naturligvis i samme høje kvalitet som disse. Detaljer, påskrifter o.s.v. er atter i top. De nye vogne er helt som forbilledet uden højtsiddende

rangerskruebremse, men med håndbremse. Jalousierne er anbragt korrekt, også i gavlene, hvilket var karakteristisk for IA- og IAL-vogne.

De fire nye vogne er:
4266 IA 19 154
4267 IAL 19 147
4268 IAL 19 298
4269 IAL 19 499

Så blev det atter til et spændende dansk diesellokomotiv i model fra Hobby Trade, nemlig bogielokomotivet litra MT.

Det er vanskeligt at holde begejstringen i ave efter at have prøvekørt det flotte bogielokomotiv, der bare kører som en drøm, selv gennem vanskelige skifter. Og så er det tillige meget tro mod sit forbillede med hensyn til dimensioner, detaljer og lakering, og det tager sig godt ud på anlægget. Detaljerne rækker lige fra ultrasmå vinduesviskere til tydelig markering af motorhjelmens filigrane kølgrill o.s.v.

Motoren er fra Mashima, der også benyttes i mange af Hobby Trades modeller. Lokomotivet drives på begge bogier via kardanakser fra begge ender af den centerplacerede motor. Det gælder dog kun DC-udgaven, idet AC-udgaven af hensyn til plads for slæbeskoen kun har træk på den ene bogie. Til gengæld har AC-modellen fået hæfteringe på alle hjul, ligesom hjulprofilerne er fremstillet til at køre på Märklin-spor.

Alle håndbøjler er monteret med 0,3 mm metaltråd, og sandkasserne med sandingsrør er superdetaljerede. Gitter med udstødning er fremstillet i ætset messing, puffer og pufferskiver er i forniklet messing. Fodplade og gearkasse er støbt i metal, der samtidig giver modellen en god adhæsionsvægt.

Førerhuset er komplet indrettet med førerbord, ja, endog håndhju-

hobby trade

RIKKE HOBBSY
MODELTOG

let for styring er medtaget, og der er tre vinduesviskere i hver ende på førerhusets vinduer.

Modellen kan leveres i to farvemæssige udgaver med i alt fire

numre. Det er MT 151 og 157 i grøn til epoke III - og delvis epoke IVa - mens nr. 160 og 167 leveres i rød-sort til epoke V, bl.a. med den Z-formede udstødning.

Epoke V-udgaven har ligeledes gult roterende blink på taget; dette er fremstillet som en miniprisme i korrekt skala; prismet får energi via en SMD-lysdiode.

Lakering og påtryk for både den rød/sorte og grønne udgave er i top. Den grønne kan synes at være lidt for mørk, men det afhænger helt af, i hvilket lys man ser den (dagslys, lyspære, lysstofrør o.s.v.). Påtryk er som sædvanlig perfekte med tydeligt tryk, således at fx revisionsangivelser uden besvær kan læses.

Som sædvanlig fås modellerne til både DC og AC med og uden lyd fra LokSound v. 3.5 med original

SET

HØRT

MT-lyd. Og lyden er bare perfekt. Stikket er et 21-polet digitalstik.

Farten er meget troværdig, og modellen trækker med lethed op til 8-10 lange personvogne. Lyset skifter i køreretningen. Desværre er triangellysene forsat i den kedelige blå nuance. På den sort/røde udgave er advarselsblinkene på taget i orange, men desværre rotorere de ikke så hurtigt som hos forbilledet.

Modellen er godt beskyttet i en fin emballage, og der medfølger naturligvis en folder for betjening af maskinen, herunder også adskillelse for isætning af dekoder og værdierne for funktionstasterne lys/tænd/sluk, motorlyd o.s.v.

Serien omfatter følgende DC-modeller:

150 152	MT 152	Grøn
150 157	MT 157	Grøn
150 160	MT 160	Rød/sort
150 167	MT 167	Rød/sort

Modeller til DC med LokSound har katalognumrene 160 xxx, mens

de tilsvarende til Märklin har katalognumrene 250 xxx (analog) hhv. 260 xxx (digital). Numre og lakering er den samme som for de nævnte DC-udgaver.

Læs også teksten om forbilledet

litra MT side 22 i LOKOMOTIVET nr. 92.

Til sidst: Husk, at litra MT også brugtes i de fynske sukkertog med sukkervogne litra U, der nu fås i model. ■

Hvorfor dekoder med 21-pins stik?

Fordi en 21-pins dekoder ikke har ledninger, og derfor skal man ikke 'kæmpe' med at få plads til ledninger som de øvrige 8-pins dekoderer. Man kan altså på denne måde montere digitalteknik i en meget lille model.

Stikket er nemt at montere, idet man blot fjerner blindstikket, og derpå anbringer selve dekoderen. For litra MT gælder det, at alle modeller er monteret med højttaler, også de analoge udgaver. Det betyder, at så snart man monterer en dekoder, at lyden bliver virksom.

Endvidere har man den fordel ved nævnte dekodertype, at der er mulighed for fire funktionsudgange, og på Hobby Trades MT benyttes de to af disse.

Dekoder med 21 pins er også monteret i Hobby Trades MZ IV af de seneste serier.

**LES
HØRT**

Pladebeklædte litra CU

Epoke IIIa

51 012: DSB litra CU 4101, 4105, 4110 og 4112

(sæt uden stafferinger)

51 013: DSB litra CU 4101

(med stafferinger)

51 014: DSB litra CU 4109

(med stafferinger)

I slutningen af maj kunne Hobby Trade sende de første modeller af

DSB lange to-akslede rystevogn litra CU udført i plade på gaden. Disse vogne adskiller fra de første CU med teaktræbeklædning ved bl.a. at have stafferinger i smuk kontrast til den vinrøde vognfarve (nr. 4104 og 4109). Forbillederne blev - som litra CC - leveret af Scandia i 1916, og der blev kun leveret ti eksemplarer af typen før DSB/Scandia gik over til at bygge vognene med teaktræbeklædning. De pladebeklædte vogne fik hos DSB litra CU 4101-4102, 4104-4105 og 4107-4112.

Typen blev aldrig populær hos de rejsende, så i løbet af 1950'erne overgik vognene til brug i såkaldte weekendtog til privatbanerne, inden de fleste i 1957 blev omdannet til brug som togfører-

vogne i godstog. Her blev de heller ikke populære, også selv om man forsøgte med diverse forbedringer med hensyn til indretning. De to sidste vogne blev udrangeret i 1960. Ingen af dem nåede at optræde som specialvogne.

Modellerne er smukt udført, bl.a. med komplet detaljeret undervogn med bremsebuk, fine jernkrummelurer, markering af brædder under tagudhængene og fine tagdetaljer. De har desuden komplet indretning med bænke, sidegang o.s.v., og vognene er med de gule stafferinger typiske epoke IIIa-vogne. De fås desværre kun i sæt med fire vogne, der bærer numrene 4101, 4105, 4110 og 4112.

Desværre er litra CU ikke påtrykt helt så skarpt som man kunne ønske, og vognenes endeperroner er fortsat i sort lakering, hvor de burde være vinrøde, men det må man lære at leve med.

Det er flotte modelvogne, og Hobby Trade noterer da også på siden af emballagen: *Detailed scale models for adult collectors (detaljerede skala-modeller til voksne samlere)*.

SET

HØRT

Kommende nyt: hobby trade DSB nærtrafikvogne litra CL/CLS

Projektet med DSB litra CL har været forsinket på grund af kapacitetsproblemer, men nu er man i slutfasen med design og fremstilling af værktøjer, og man forventer at kunne udsende modellen - eller rettere - modellerne inden jul.

Programmet er udvidet med CLL-vognen, d.v.s. mellemvogn til MO og CLS. Vognen får den kor-

rekte type gavle med styreledningdåserne monteret fra fabrikken.

Modellerne udstyres med strømoftag i pinolerne som firmaets dobbeltdækkere, og der bliver lavet et lys-sæt, så man kan indbygge lys i modellerne. Man skal blot klipse printet ind - og hvis det er til Märklin skal man også montere slæbeskoen.

hobby trade
Nye numre
og varianter

De flittige producenter fra Fredericia har nu sendt nye udgaver af DSB keglebeholdervogn litra Ucs i handelen. Det drejer sig denne gang om den røde udgave fra Phønix i Vejen, der fås med to numre. Endvidere har man fremstillet sukkervognen fra De danske Sukkerfabrikker, der fremtræder i hvid med det kendte blå 'mavebælte'. Også denne model fås med to numre.

Næste model i denne serie af litra Ucs bliver bl.a. cementvognen fra H+H Beton. Se også side 38.

Også modellen af D-maskinen er udsendt med to nye numre, nemlig nr. 811 og 825. Bemærk, at disse kun fås i begrænset oplag til både AC og DC, med og uden lyd, hvilket også gælder det nye oplag af DSBs moderne dobbeltdækker personvogne til epoke V.

LES
HØRT
SET

En af de sorte... lukket vogn fra Gribskovbanen

GDS QC 112

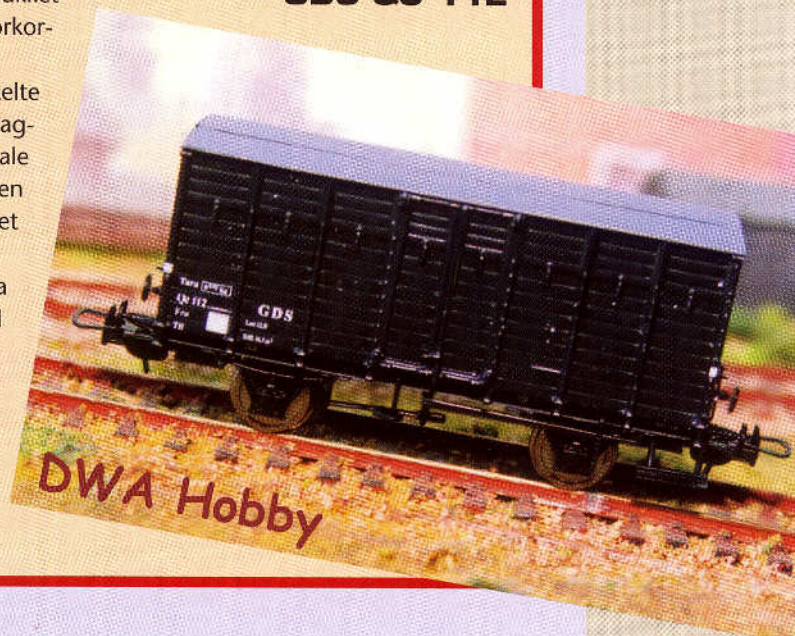
Så er der atter nyt til de danske privatbaner, denne gang en lukket vogn fra den nordsjællandske privatbane Gribskovbanen, forkortet GDS.

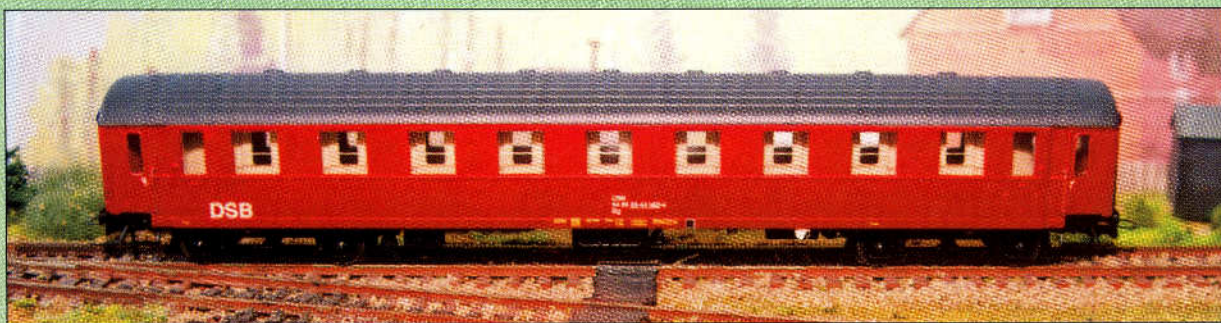
Q-vogne fandtes normalt i flere eksemplarer hos de enkelte privatbaner, men sjovt nok havde GDS kun en enkelt af slag-sen (bortset fra nogle mindre QB-vogne). Den enlige svale hed GDS QC 112, og modellen er nu tilføjet den efterhånden lange række af godsvogne fra privatbanerne, der er kommet fra DWAs 'fabrik'.

Grundmodellen er den lille Q-vogn med håndbremse fra Hobby Trade, og den er som sædvanlig faldet godt ud med hensyn til sort silkemat lakering og hvide påskrifter.

Mens flere af de tidligere udgivne godsvogne fra DWA ikke har vangepåskrifter, så har denne model fået disse, og det pynter gevaldigt.

Husk, at DWAs vogne hurtigt bliver udsolgt, så man bør kontakte DWA for at få tilsendt bestillingsliste, hvis man vil gøre sig håb om at få fat i disse vogne.

DF Modeltog: DSB personvogn litra Bg

Igen har de flittige Sorø-folk fra DF-modeltog barslet med en ny model, denne gang en DSB litra Bg.

Grundmodellen er baseret på HELJANs litra CC, hvor man - ligesom hos forbilledet - har skåret endegavlene af, og monteret nye med gummivulst. Resultatet er superflot, og det er ikke muligt at se den nye

samling, ligesom man heller ikke kan se, at taggrundingen i gavlen er ændret til den korrekte form.

De nye gavle er detaljeret med håndtag og håndbøjler.

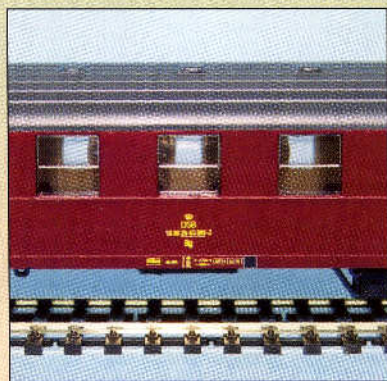
Lakeringen er i top, den viste udgave er i rød hhv. vinrød med overgangslitrering, der passer til epoke IIIc. Litringen er tydelig og letlæselig, og er i flot semimat som selve vognkassen. I det viste tilfælde bærer den vinrøde Bg-vogn nr. 50 86 29-63 093-2 med revisionsår 1970, mens den røde bærer nummer 50 86 29-44 050-6 med revision 1977.

Bemærk, at vognen i vinrød også kan benyttes i epoke IVa, idet de sidste vinrøde Bg-vogne først blev ommalet sidst i 1970'erne.

Men DF-Modeltog kan også levere litra Bg i andre varianter, f.eks.

litra Bgc (liggevogn) og en Bg fra OHJ. Jo, det er blevet nemmere at oprangere korrekte DSB-tog i epoke IIIc og IV.

I øvrigt påtænker DF-Modeltog også at fremstille søsterudgaven litra ABg, men der er endnu ikke taget endelig beslutning.

Moderne lukket godsvogn med skydevægge: DSB litra Hbikks

I juni udsendte Hobby Trade sine modeller af stykgodsvogn til DSB. Det blev den sidste godsvogn, der i 1992-93 blev anskaffet i DSBs regi, og da den udrangeredes allerede inden årtusindskiftet, så blev den kun en parentes i dansk jernbanehistorie. Alligevel har Hobby Trade vovet at udsende den som model. Den fås med fire forskellige numre. Læs mere om forbilledet i LOKO-MOTIVET nr. 92, side 31.

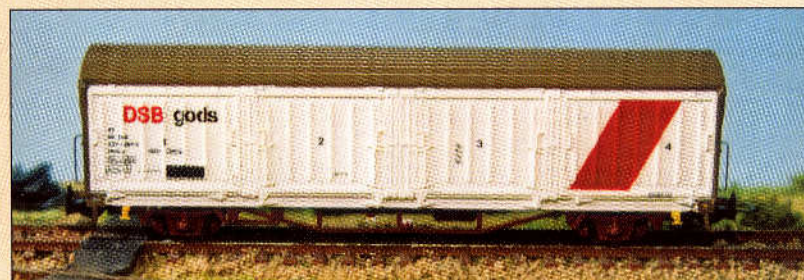
Modellen er som sædvanlig udført i forbilledlig kvalitet med hensyn til dimensioner, detaljer og påskrifter. Pufferne er den runde type.

Vognens lukketøj på dørene er fint gengivet, hvilket også gælder undervogn med bremseomstillere, akselkasser, gule færgekroge o.s.v.

Vognens tag er korrekt lakeret med RAL 8025, mens vognsiden

desværre er helt i hvid, hvor den burde være lysegrå, d.v.s. malet med RAL 7035. Undervognen er

hobby trade

af produktionstekniske grunde i en anden brun nuance end den øvrige brune lakering. Det kan man godt leve med.

Modellen kører - trods den lange akselafstand - fint gennem ret skarpe kurver, og den kobler perfekt.

Der fås som allerede nævnt i alt fire nummervarianter, der omfatter: 33 151: Hbikks 42 86 237 8 540-2
33 152: Hbikks 42 86 237 8 640-0
33 153: Hbikks 42 86 237 8 642-6
33 152: Hbikks 42 86 237 8 667-3

Det initiativrige lille firma Epoke Modeller ved Per Møller Nielsen har atter sendt nogle herlige bygninger i handelen. Det handler denne gang om to typiske danske bygninger, den ene for jernbanens drift, den anden til glæde for alle kirkesøgende i den lille landsby.

Førstnævnte er et DSB vandtårn, hvis forbillede man i sin tid kunne finde i Assens. Det var karakteristisk med sin ekstra trætilbygning på selv tårnet, og en lav murstensbygning med bl.a. lager.

Tårnet leveres som forbilledet i gule sten med rødt cisternetårn, men fås også med røde sten. Byggesættet skal nok gøre lykke på modeljernbanen.

Dernæst har man udsendt en model af Gadstrup Kirke på Østsjælland, beliggende syd for Roskilde. Den har de nøjagtige 1:87-mål, men burde alligevel være lille

nok til at kunne klemmes ind på anlæggets stationsby.

Sættet leveres i det for kirkens karakteristiske røde murbånd på det hvide tårn og rødt våbenhus. Men ønsker man i stedet en hvidkalket kirke, så kan Epoke Modeller også levere dette.

Sluttelig har Epoke Modeller udsendt en model af DSB signalpost i røde sten med saddeltag. Denne type signalposter var især benyttet i Jylland. Epoke Modeller har benyttet den nordlige signalpost i Viborg som sit forbillede. Men samme type fandtes også i Skjern; denne var dog i gule sten. På Sjælland kunne man finde typen på Holte station (røde sten).

Om sikringsanlæg og signalposter, læs LOKOMOTIVET nr. 89 side 23.

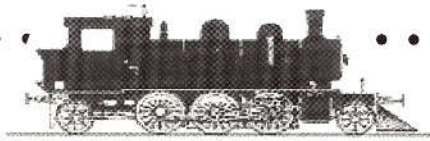

SET

 HØRT

EpokeModeller

www.epokemodeller.dk

Nye danske bygninger som byggesæt

... vi ligger kun 900 m fra Jernbanemuseet og bussen har stoppested ved butikken.

Linie 51 og rute 890 lige til døren.

Se alle nyhederne i butikken

Hold øje med vores hjemmeside, hvor du kan se alle nyhederne, og købe ind i fred og ro.

Vi har alt til digital drift

Autoriseret Märklin-forhandler

Autoriseret ESU-forhandler

Det vi ikke har, det skaffer vi

Odense Modeljernbanecenter

Kochsgade 35B, DK 5000 Odense C . Tlf. 66 14 10 50
www.modeljernbane.dk · info@modeljernbane.dk

Åbningstider:

Måndag - Lørdag: Tlf. 66 14 10 50 kl. 11.00 - 17.00

FELDERBANEN

af Helle og Jan Møller-Holm

Du kan nå det endnu: **Hobbytrade** dobbeltdekket vogne
Vognsæt med 4 vogne inkl. styrevogn, AC / DC.

Med en blå ME foran er du køreklar
Nye kuglevogne Phønix og Dansukker
Vejle Damp og Lumino stadig på lager
Suppler CU pladevogne, stafferet, med yderligere to numre
CU 4108 og CU 4111
Bestil din S maskine nu og få forhåndsabat.

Spændende håndlavede

Real Modeller

MX, alle støbedele af messing
FRICHS firkantet, mange
varianter

Triangel med perron, Scandia Personvogn - vi tager mod forudbestilling
Byggesæt, bl.a. Hejlsminde remise eller Banegård, nyheder på vej

LUX skinnerenser og støvsuger AC/DC, kan køre både analog og digital.

Undgå snavs på anlægget, og få sikker drift med LUX

Mød FELDERBANEN i Horne søndag d. 18. oktober kl. 10 - 16.00

FELDERBANEN

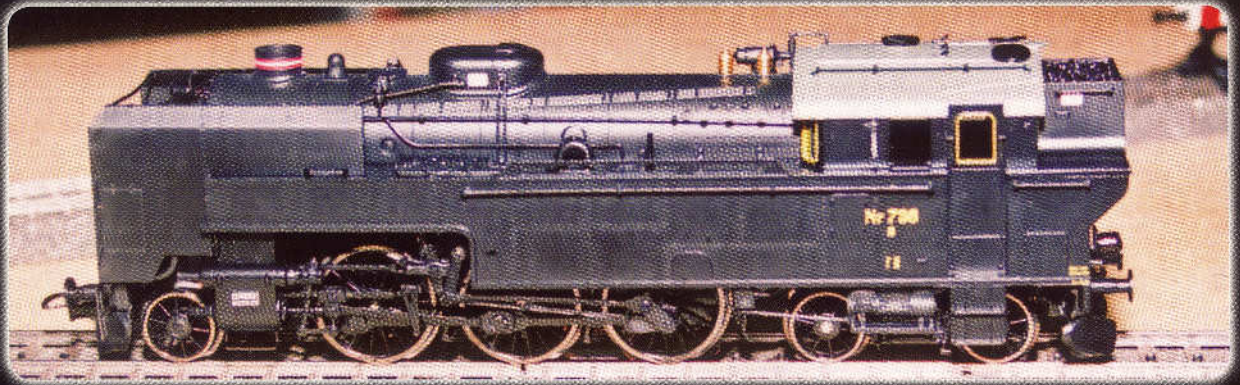
Kig ind, ring, fax, eller mail - vi sender gerne!

Vejlevej 349, Bramdrupdam

DK-6000 Kolding Tlf. 74560808, fax. 74560201

www.felderbanen.dk - e-mail: info@felderbanen.dk

DSBs damplokomotiv litra S er på vej

I løbet af november 2009 forventer Hobby Trade at kunne sende modellen af den sjællandske S-maskine i handelen. Den har været under udvikling i et stykke tid, men prøvestøbninger har dog kunne ses på diverse udstillinger, bl.a. på DMJUs messe i Århus den 15.-16. august Og de lover godt!

Hobby Trade har i sommerens løb foretaget mange testkørsler, og har forbedret værktøjerne. Modellen opnår bl.a. et bedre strømoptag og andre tilpasninger.

Modellen får den driftsikre Motraxx 5 polede-motor med samme moment som i firmaets MZ-lokomotiver.

Detaljerigdommen bliver den samme som for D-maskinen, bl.a. med løst påsatte dele som håndbøjler i metal.

Røgpladerne bliver støbt i 0,6 mm tyk plastic med gengivelse af nitter m.v. på både inder- og ydersider af pladerne. Pufferne fremstilles i forniklet messing, og stiger for og bag i ætset messing.

Overdelen fremstilles i ABS-plast med indlagt diecast vægt, d.v.s. trykstøbt zink, mens selve underdelen også fremstilles i diecastet metal.

Hjulene bliver fremstillet helt i metal, støbt, derefter afdrejet, og til sidst forniklet. Drivhjulakslerne vil blive lejet i messinglejer. Hjulprofilet vil - som sædvanligt for Hobby Trades modeller - blive forskelligt for DC og AC-modellerne. Gangtøjet fremstilles som

på D-maskinen, primært i forniklet og bruneret messing.

Der vil være KK-kulisser både for og bag på maskinen. Lygterne vil blive udstyret med Golden-White LED lyskilder med separat LED placeret i hver lygte.

Mindste kurveradius vil blive 360 mm.

Billederne viser modellen i malet tilstand og med litreringer, men er stadig kun en prøvesamlet model. Bemærk det fine og korrekte gangtøj, puffer i metal, turbodynamo m.v.

I første omgang er følgende numre af litra S planlagt, og de gælder både til DC og AC, med og uden lyd:

DSB litra S 723
DSB litra S 736
DSB litra S 738
DSB litra S 740

Vi ser nærmere på modellens køreegenskaber m.v., når den er i handelen.

hobby trade

SET
HØRT

Spændende nyheder i skala 1:87

På DMJUs messe den 15.-16. august 2009, kunne Felderbanen ved Helle og Jan Møller Holm præsentere nogle spændende nyheder, der er udviklet i samarbejde med det tyske REAL MODELL.

En af nyhederne var bl.a. en færdigbygget model af DSB litra MX, den gamle fra 1932, altså MX 131-132. Basismodellen leveres af FREJA H0 modeltog, og færdigbygges og -lakeres m.v. af REAL MODELL. PÅ messen præsenterede man et eksemplar af typen, og det er bare en supermodel. Den er samlet af ikke mindre end 400 messingdele, lod-det sammen som rent håndarbejde. En bemærkelsesværdig ting ved modellen er bl.a. vinduesruder, der er i korrekt tykkelse og målestok.

Maskinen har pendulaksel, og der er strømoftag på alle hjul. Det er et pragtstykke at have rullende på anlægget.

Samtidig kunne Felderbanen præsentere en hel stribe modeller af små rangertraktorer fra DSB og privatbanerne. Også disse modeller er helt igennem håndbygget af REAL MODELL, der er udført med akkuratesse og stor detaljerighed.

I denne serie kan man bl.a. få rangertraktorer fra OHJ, FFJ, AHTJ, Skagensbanen og naturligvis køretøjer fra DSB. Modellerne leveres med og uden førerhus, alt efter forbillede, så der er rigeligt at vælge imellem. Traktorerne fra DSB fås i grøn, mens de øvrige fås i privatbanernes respektive røde/grønne farver.

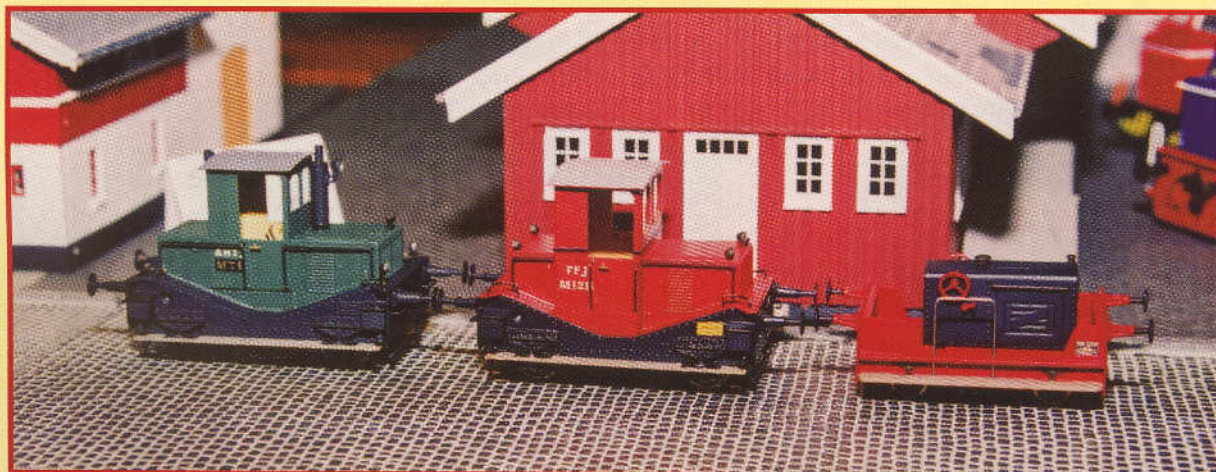
Modellerne er alle forsynet med Faulhaber-motorer med tandhjuls-drev på begge aksler, og der er strømoftag på alle fire hjul med trepunktsophæng. Dekodertypen kan monteres efter ønske.

Sluttelig vil vi nævne, at man Felderbanen i samarbejde med REAL

MODELL også kan levere en model af det dieselhydrauliske lokomotiv fra Amagerbanen AB 1, senere LJ M 15, og også fås i denne bemaling. Disse modeller er også håndbygget fra bunden med 180 messingdele. Modellen drives af en Maxon klokkeankermotor med svinghjul. Trækket sker over en snekke/tandhjulsvæksling. Den leveres til analogdrift, men kan også levere med digital og lyd, hvis dette ønskes. Belysning sker ved hjælp af mikro-LEDs.

Til sidst blot at nævne, at alle modeller er i skala 1:87, og kun fås til to-skinnedrift. Modellen af AB 1 dog også til system Märklin.

Fra Felderbanen / REAL-MODELL fås også bygninger i resinplast, der i detaljerighed er helt uovertruffen, bl.a. de kendte fiskehytter fra Skagen, der ses herunder sammen med traktorer fra privatbanerne.

**LES
HØRT**

To nye Ucs-vogne hobby trade

I august måned kunne de flittige mennesker fra Fredericia atter præsentere to nye vogne i serien af DSBs pulverbeholdervogne litra Ucs hhv. Upps-t.

De to nye vogne har forbilleder i pulvrevogne fra PHØNIX, Vejen og De danske Sukkerfabrikker. Mens førstnævnte bærer litra Ucs, så har den sidste - helt korrekt - fået litra Upps-t. Årsagen til at sidstnævnte har andet litra skyldes indretningen med hensyn til læsning og tømning, der er lidt anderledes end Ucs-vognene, men udseendemæssigt er de næsten ens.

Atter er påtryk, lakering o.s.v. helt i top. Alle påskrifter m.v. er tro mod forbillederne. Hobby Trade gør vir-

kelig meget ud af at følge forbilledet 100%, og det er også lykkedes denne gang. Dog, PHØNIX-modellerne burde have haft mørkeblå undervogne, men det er man klar over hos Hobby Trade. Det var et valg for at komme i nærheden af ROCOs kuglevogne og forbilledet, så man valgte den sorte undervogn...og det kan vi sagtens leve med.

Da grundmodellerne er de samme som de første Ucs-modeller, så er køreegenskaberne naturligvis de samme som hidtil.

I alt er udgivet to vogne med individuelle numre fra hvert af de to firmaer. På billedet ses PHØNIX litra Ucs 21 86 0 920 0 105-6 og Upps-t 42 86 914 1 513-0.

De nye vogne bærer følgende numre:

33 105 PHØNIX
Ucs 23 86 910 6 047-5

33 106 PHØNIX
Ucs 23 86 910 6 105-6

33 107 DDS
Upps-t 23 86 910 1 513-0

33 108 DDS
Upps-t 23 86 910 1 555-1

De næste vogne i serien bliver litra Ucs fra H+H Beton og muligvis Mad-sorask. Også vogne fra NOVO og Herning Kartoffelmelcentral er i tanke.

DWA Hobby Endnu to Q-vogne

Den vestjyske jernbane - Vemb-Lemvig-Thyborøn-Jernbane - forkortet VLTJ har ligesom mange andre danske privatbaner haft et utal af godsvogne i sin vognpark. Nu har DWA Hobby udgivet to af disse lukkede vogne på basis af Hobby Trades Q-vogne, d.v.s. modeller i skala 1:87.

Den ene er brunmalet, og bærer nr. L 86, mens den anden er hvidmalet med nummer L 70. Den brunmalede vogn har lavtsiddende rangerskruebremse, mens den hvide vogn er forsynet med håndbremse, nøjagtig som hos forbillederne.

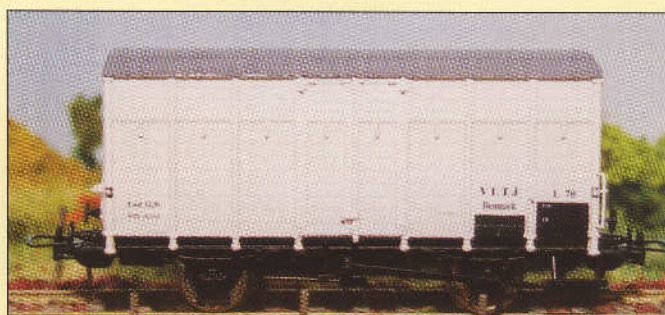
Vognene er lakeret på DWAs eget værksted, mens påtryk er foretaget på DWAs sædvanlige trykkeri i Kolding. Det er i øvrigt pudsigt, at den hvide vogn har højrevendt litrering, men det er helt korrekt.

Den brune vogn har en flot rødbrun farve, der matcher forbilledet godt. Resultatet er atter to spændende vogne, der kan sættes i drift på privatbaneanlægget.

Bemærk, at den hvide vogn er forsynet med pladehjul; disse bør udskiftes med egerhjul, der fås fra Hobby Trades løsdelprogram.

DWA påtænker senere at supplere de to lukkede vogne fra VLTJ med åbne af PB-typen fra DSB. Ønsker man at få del i disse, så bør man maile til DWA på adressen mail@dwahobby.dk.

Husk, at DWAs vogne hurtigt bliver udsolgt, hvilket også gælder de to nævnte Q-vogne, der nu er HELT udsolgt. Så man bør skynde sig at bestille de åbne vogne, hvis man er interesseret.

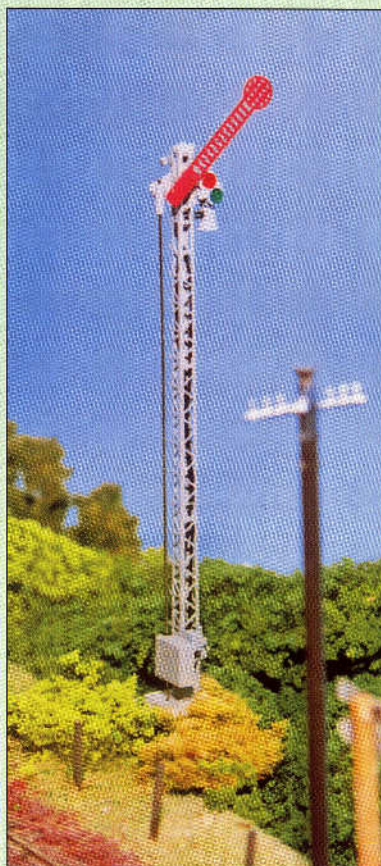
SET

HØRT

Så kom det første danske armsignal fra OKT i handelen. Signalet blev kort omtalt i sidste nummer af LOKOMOTIVET, men under DMJUS messe i Århus blev det endelig præsenteret.

Grundmodellen for signalet, der er forsynet med en enkelt arm, er Viessmann katalog-nr. 4500, hvor den tyske arm er udskiftet med en tilsvarende fra DSB. Den nye arm er i ætset messing, og monteret korrekt og flot, og signalet har endda både rødt og grønt lys, alt efter armens indstilling på 'stop' eller 'kør'.

Ætsningen af armen er smukt udført uden grater, og er lakeret i den kendte DSB-røde signalfarve. Selve masten er en gittermast, d.v.s. at det tyske isæt med rød/hvid markering på masten helt er fjernet.

Signalet kan benyttes analogt såvel som digitalt, og med signalet følger naturligvis også drev for hævnning og sænkning af armen. Dette er indbygget i selve foden,

der skal monteres og skjules i anlæggets bord eller plade, idet der bores et 13 mm ø hul, hvor det skal stå.

Sammen med signalet følger en udførlig vejledning på tysk og engelsk omkring montering og tilslutning af strøm. Endvidere er der i vejledningen en hjælp til problemløsning (trouleshooting), hvis signalet ikke skulle fungere efter hensigten.

Signalet arbejder ved 16 volt AC/DC, og forbruger 0,7 ampere.

I løbet af en måneds tid følger det dobbelte armsignal med gennemkørselsarm, og i løbet af kort tid udsendes også danske daglyssignaler.

Det er godt initiativ fra OKT, og vi glæder os til at se de efterfølgende signaler, hvilket gør det danske anlæg rigtig dansk at se på... og fungere i både epoke III og IV.

Om armsignaler på anlægget, se LOKOMOTIVET nr. 61, side 16.

DF Modeltog

Håndbygget kvalitet i skala 1:87

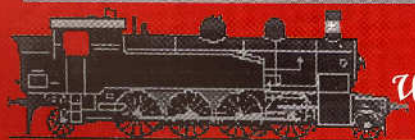

Bg-vognene kan leveres i følgende udgaver:

**DSB litra Bg designrød · DSB litra Bg Vinrød · DSB litra Bgc designrød · DSB litra Bgc Vinrød
OHJ Bg rød med hvidt tag**

Besøg vor hjemmeside og få ideer til egne projekter

www.dfmodeltog.dk / df.modeltog@mail.dk

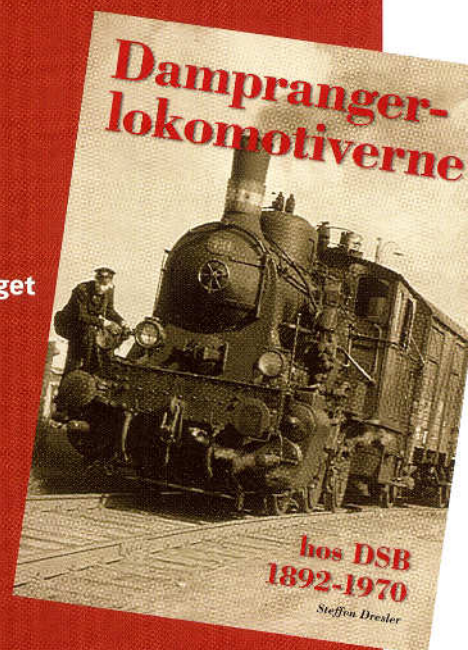
Hos Kystbanen

finder du det største udvalg i
bøger og DVD'er om jernbanerne

Bøger fra

- Jernbanebøger
- Banen
- LOKOMOTIVET
- Lindhard&Ringhof
- HOLSUND
- Stenvalls Forlag
- Trafiknøstalgiske Förlaget
- EK-Verlag
- GeraNova
- AS Verlag
- Koll
- MIBA
- Schweers+Wall

DVD'er fra:

- Danmarks Jernbanemuseum
- Grimstrup
- Limfjordsbanen
- Kystbanen
- Rimbo Grande
- Trafiknøstalgiska Förlaget
- EK-Verlag
- GeraNova
- MIBA

- altid over
hundrede titler på lager.

Også et stort udvalg i antikvariske bøger om
jernbanerne. Kom ind og se vor store afde-
ling med bøger og DVD'ere fra gulv til loft.

Kystbanen - fordi vi har det

Strandvejen 213, 2900 Hellerup · Tel/Fax: 39 61 20 31 · E-mail: post@kystbanen.dk
www.kystbanen.dk · Tirsdag-fredag 12-18, lørdag 10-14 (mandag lukket).